

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 8. europaudvalgsmøde

Dato: torsdag den 26. november 2020

Tidspunkt: kl. 12.30

Sted: vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Jens Joel (S), Søren Søndergaard (EL), Victoria Velasquez (EL), Jan E. Jørgensen (V), Kim Valentin (V), Ulla Tørnæs (V), Alex Ahrendtsen (DF), Morten Messerschmidt (DF) og Katarina Ammitzbøll (KF).

Desuden deltog: Finansminister Nikolaj Wammen, justitsminister Nick Hækkerup, skatteminister Morten Bødskov, sundhedsminister Magnus Heunicke, kulturminister Joy Mogensen og beskæftigelsesminister Peter Hummelgaard.

L Punkt 1. Valg af ny næstformand

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

L Punkt 2. Meddelelser fra formanden

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

Punkt 3. Modtagelse af deputation fra Fagbevægelsens Hovedorganisation vedr. Kommissionens direktivforslag om en europæisk mindsteløn

KOM (2020) 0682

KOM (2020) 0682 – bilag 2 (henvendelse af 24/11-20 fra Fagbevægelsen Hovedorganisation)

EUU alm. del (20) – bilag 84 (svensk vurdering af nærhedsprincip i forhold til minimumsløn)

KOM (2020) 0682 – bilag 1 (grund- og nærhedsnotat vedr. passende mindstelønninger i EU)

KOM (2020) 0682 - svar på spm. 1, om den traktatmæssige hjemmel til direktivforslaget om passende mindstelønninger i EU, fra beskæftigelsesministeren

KOM (2020) 0682 – spørgsmål 2 (om oversendelse af vurderingen af hjemmelsgrundlaget fra Rådets juridiske tjeneste)

EU-note (20) – E 7 (note af 24/11-20 om regeringens vurdering af hjemmel og nærhedsprincip i direktivforslag om minimumsløn)

Bente Sorgenfrey, næstformand, Fagbevægelsens Hovedorganisation

Heidi Rønne, international konsulent, Fagbevægelsens Hovedorganisation

Lise Lotte Toft, afdelingschef, Fagbevægelsens Hovedorganisation

Bente Sorgenfrey, Fagbevægelsens Hovedorganisation: At spørgsmålet om EU-mindsteløn har optaget Fagbevægelsens Hovedorganisation, kommer nok ikke som en overraskelse. Vi følger med i alle politiske diskussioner, men dette har optaget os i høj grad; i løbet af min tid i organisationen er der intet, der har fyldt så meget som dette. Det er virkelig stærke følelser. I kender forslaget, så jeg vil ikke bringe en detaljeret gennemgang af det, men vil redegøre for, hvor vi ser store problemer.

Først og fremmest mener vi ikke, at der er i traktaten er hjemmel til, at EU kan lovgive om løn. Det fremgår tydeligt af traktatens § 153. stk. 5. Ifølge Kommissionen drejer det sig om arbejdsvilkår, men i de to tilsendte notater udarbejdet af eksterne jurister, hhv. fra CO-Industri og Fagbevægelsens Hovedorganisation, fremgår det, at løn ikke er arbejdsvilkår. Kommissionens forslag bevæger sig langt ind over lønområdet og overskrider dermed deres kompetenceområde.

En misforståelse som vi har stødt lidt på i diskussionen om forslaget i Danmark, er at vi skulle være undtaget for direktivet. Det har jeg hørt i debatten og set på de sociale medier. Det kan nok basere sig på, at det i direktivets artikel 1 fremgår, at ingen medlemsstater kan tvinges til at indføre lovbestemt mindsteløn eller det vi kender som almengøring. Men hverken Danmark eller andre lande er undtaget for at skulle leve op til direktivets formål med at sikre, at alle arbejdstagere får adgang til mindsteløn. Både de eksterne jurister og kolleger fra de skandinaviske og europæiske organisationer deler vurderingen af, at Danmark og Sverige ikke er beskyttet mod en sag ved domstolene.

Foruden løn omhandler direktivet kollektive forhandlinger, og i Danmark er både organisationer og Folketinget optaget af, at de kollektive aftaler og forhandlinger fremmes og respekteres. Det er vigtigt, at politikerne ikke blander sig på et område, som er forbeholdt arbejdsmarkedets parter. Når

Kommissionen i forslaget berører kollektive aftaler, forstyrrer de den autonomi, som de nationale aftaler er bygget på.

I traktaten slås det fast, at der skal tages hensyn til national praksis, særligt på overenskomstområdet. Det gør man ikke, når man foreslår et direktiv, der lægger op til, at medlemsstaterne skal træffe foranstaltninger og lave handlingsplaner for at få overenskomstdækningen op. Uanset om Danmark har en overenskomstdækning på mere end 70 pct., ændrer det ikke på, at man søger at lave EU-lovgivning på et område, hvor vi i Danmark har partsautonomi.

Jeg går ud fra, at udvalget er optaget af nærhedsprincippet. Her er der ligeledes enighed mellem de eksterne eksperter. Nærhedsprincippet er ikke overholdt, og det underbygges i de tilsendte notater. Professor i jura Jens Kristiansen, som har lavet det ene notat for CO-Industri, konkluderer, at Folketinget kan give forslaget det gule kort for at krænke nærhedsprincippet.

Når alt er sagt, vil jeg gerne understrege, at vi deler Kommissionens intentioner om at ville løfte bunden og gøre noget for de mange arbejdende fattige i Europa. Dog viser Kommissionens egne tal, at de lavtlønnede lever bedst af deres løn i lande som Danmark, hvor lønnen aftales mellem parterne. Vi ved, at Kommissionen ikke har til hensigt at skade vores model, men med forslaget risikerer man alligevel at skade en velfungerende model uden reelt at hæve niveauet der, hvor det er lavest, fordi der i forslaget ikke er angivet et konkret niveau.

Vi har peget på en række forslag til, hvordan Kommissionen i stedet kunne løse problemet. Vi har været i dialog om forslaget med kommissæren for beskæftigelse og sociale rettigheder, Nicolas Schmit, med Kommissionens embedsfolk, deres juridiske kontor og deres direktør. Vi har med andre ord gjort meget for at vise, at vi anerkender, at vi skal løse denne udfordring. Løsningen er bare ikke dette forslag, fordi der ikke er hjemmel til at blande sig i lønmodeller. Vi har peget på en revision af udbudsdirektivet, som gør arbejdsklausuler, der respekterer de nationale overenskomster, obligatoriske. Når det bliver skrevet ind, har det en mærkbar effekt, hvilket f.eks. kan ses i forbindelse med metrobyggeriet, hvor det er fast kutyme at have social dialog om, hvordan man overholder arbejdsklausuler. Det ville også bidrage til at sikre, at udenlandske virksomheder overholder og respekterer de gældende danske forhold.

Der skal gøre en indsats mod de lande, hvor der udøves såkaldt "union busting", dvs. hvor retten til at organisere sig fagligt begrænses, ikke vha. brutalitet, men ved at man i stedet bliver vist døren. Derudover drejer det sig om kapacitetsopbygning: Stærkere arbejdsmarkedsparter har i Danmark resulteret i en fleksibilitet, der har haft gavnlig effekt på konkurrenceevne, da man løbende kan tilpasse sig skiftende vilkår.

Vores holdning er meget klar: Vi kan helt grundlæggende ikke acceptere direktivforslaget. Det handler om ikke at komme med ændringsforslag, som Nicolas Schmit flere gange har opfordret og inviteret mig til. Vi mener, at man har bevæget sig ud på en sliske, der kan være med til at stadfæste adgangen til andre områder, hvis man får adgang til dette. Det er min opfattelse, at der er fælles fodslag mellem fagbevægelser, arbejdsgivere, regeringen og Folketinget om disse spørgsmål, og det er vigtigt i denne sag. Jeg håber, at man vil være enig i vores vurderinger udarbejdet af de to eksperter. Jeg ser frem til at høre synspunkter og spørgsmål til et for os så vigtigt emne. Det er virkelig noget, der kan få blodet til at rulle i årerne på os og vores medlemmer.

Formanden oplyste, at udvalget senere samme dag skulle have beskæftigelsesministeren i samråd om sagen.

Victoria Velasquez bad om en vurdering af, hvilke lande man ville være bedst tjent med at opsøge med henblik på at samle opbakning til et gult kort. Det svenske beskæftigelsesudvalg ville give en indstilling om et gult kort til deres europaudvalg, men det krævede jo flere landes opbakning for at kunne lykkes.

Alex Ahrendtsen spurgte, om ikke denne sag gav Fagbevægelsens Hovedorganisation anledning til at genoverveje sin begejstring for EU. Det ville ikke blive sidste gang, at Kommissionen ville forsøge at gradbøje traktaten for at øge unionens indflydelse.

Jan E. Jørgensen spurgte, om Fagbevægelsens Hovedorganisation havde indtryk af, om det var muligt at fjerne artikel 4, stk. 2, der omhandler igangsættelse af initiativer for at opnå en højere organiseringsgrad, hvis medlemslandene falder under 70 pct. Tilsyneladende var den sat ind for at gøre et land som Danmark tilfreds, men den kunne ende med at have modsat effekt.

Bente Sorgenfrey påpegede udfordringen ved, at det altid vil være muligt at udvide et direktiv, så snart det er vedtaget og er i behandling i Europa-Parlamentet. Nogle medlemmer af Europa-Parlamentet nærede efter sigende store ønsker til udvidelser af en lang række områder i forbindelse med dette direktiv. Man skulle ikke forvente, at Danmark og Sverige var undtaget. Bekymringen var, at man risikerede at sætte stempel på direktivet, hvis man først begyndte at ændre på det.

Til Victoria Velasquez sagde hun, at man indtil videre havde opfattet en skepsis fra Finland, Polen, Baltikum, Østrig, Ungarn og Sverige, men af forskellige årsager. Om det var nok til et gult kort, var ikke til at sige. Desuden var der heller ikke nødvendigvis enighed mellem regeringerne og fagbevægelserne i de pågældende lande. F.eks. havde det stor betydning for enkelte baltiske landes konkurrenceevne, hvis der blev lagt et mindstelønsniveau ind.

Svaret til Alex Ahrendtsen lød, at man i Fagbevægelsens Hovedorganisation går ind for EU særligt på grund af det indre marked og de arbejdspladser, der opstår deraf. I den kommende blev der nødt til at være diskussioner blandt dem, der var begejstrede for ideen om et føderalt Europa og dem, der ikke var. I Danmark var der et udbredt ønske om, at EU skal forblive en gruppe nationalstater med samarbejde på områder, hvor det er gavnligt, f.eks. det indre marked.

På Jan E. Jørgensens spørgsmål svarede hun, at Danmark p.t. havde en overenskomstdækningsgrad på ca. 80 pct., men at man sagtens kunne være uheldig at komme under 70 pct. Arbejdsmarkedet ændrer sig; flere og flere er projektansatte og kontraktansatte, og nogle arbejder på platforme, som ikke faldt under kategorien. Aktuelt var mange af dem var blandt de 20 pct. ikkeorganiserede, herunder højtuddannede akademikere og de såkaldte "falske selvstændige", der blev ansat til f.eks. sommerhusprojekter under kummerlige forhold.

Ulla Tørnæs var af den opfattelse, at forslaget i høj grad var drevet af Tyskland, som ønskede en fælles EU-mindsteløn, bl.a. for at undgå social dumping. Dette var også argumentet fra de sydeuropæiske lande. Hvad var Fagbevægelsens Hovedorganisations argument imod dette? Hvorfor kunne man med så stor sikkerhed hævde, at direktivet ikke ville ændre på forholdene? Selv om den danske model udgjorde løsningen i Danmark, var den ikke anvendelig i et fælleseuropæisk perspektiv. Hvordan kunne et eventuelt ændringsforslag lyde, hvis man absolut skulle foreslå et?

Søren Søndergaard spurgte, om Fagbevægelsens Hovedorganisation havde i sinde at bringe emnet om social protokol op. Altså en protokol som traktatmæssigt fastslår, at lønmodtagerforhold ikke kan skubbes til side på grund af andre forhold.

Det gule kort betød i sidste instans, at Kommissionen blot skulle overveje forslaget en ekstra gang, hvilket de kunne antages allerede at have gjort. Var der andet, man kunne gøre?

Bente Sorgenfrey forklarede Ulla Tørnæs, at hun i sit indlæg havde forsøgt at komme med alternativer til direktivet, da Fagbevægelsens Hovedorganisation mente, at det skulle fjernes helt. Derfor havde man takket nej til at foreslå ændringer til direktivet, da det svarede til en anerkendelse af EU's kompetence på området. I stedet pegede man i den europæiske fagbevægelse på at åbne udbudsdirektivet og indskrive arbejdsklausuler om f.eks. fair løn i overensstemmelse med gældende lønniveauer. Helst så man en bredere tilpasning af den danske model, men på grund af finanskrisen havde man mistet overenskomster til fordel for mindstelønninger. Her ønskede man så et vist niveau, men det ville til deres ærgrelse ikke komme med dette direktiv. Deres drømme bestod i en mindsteløn på 60 til 70 pct. af medianen, hvilket ville blive svært at løfte politisk. Fagbevægelsens Hovedorganisations erfaringer var, at mindsteløn i praksis ender med at udgøre et lønloft frem for den bund, man talte om, og dermed vil mange blive fastholdt i fattigdom.

Hun var af den opfattelse, at Ursula von der Leyen som led i sin udvælgelse som kommissionsformand havde indgået en aftale med socialdemokraterne om at bringe et mindstelønsforslag. Sagens højpolitiske karakter var årsag til, at modstanden imod forslaget fremkaldte så stærke følelser. I den tyske fagbevægelse var man indledningsvis ikke begejstret for forslaget, selv om der er mindsteløn i Tyskland. Siden lod det til, at de var blevet presset til at synes godt om forslaget.

Som svar på Søren Søndergaard spørgsmål sagde hun, at den social protokol var blevet vedtaget på Fagbevægelsens Hovedorganisations kongres. I øjeblikket stod juraprofessor Jens Kristiansen for at afdække, hvad det ville indebære, da arbejdet med den sociale protokol havde mange positive elementer, men kunne give problemer i forbindelse med nationale kompetencer. Det var i høj grad udbudsdirektivet, der kunne være med til at løfte det, og desuden gøre det muligt at organisere sig.

Ulla Tørnæs bemærkede, at udbudsdirektivet ikke omfattede kolonnearbejde, som var den store udfordring for Tyskland. Hvordan skulle man i så fald favne den gruppe?

Bente Sorgenfrey forklarede, at det ligeledes var usikkert, om mindstelønnen ville favne kolonnearbejde, da det i høj grad kom an på ansættelsesforholdet; nogle var hyret ind som vikarer, i andre brancher var de selvstændige. Der er en diskussion i de store pensionskasser om, hvordan man agerer mere socialt ansvarligt i sin investeringspolitik. Hvordan sikrer man sig, at der er ordentlige forhold for medarbejderne i den virksomhed, man investerer i? I Danmark var der også mange, som mindstelønnen ikke dækkede for. Den var kun gældende for det ordinære arbejdsmarked.

FO Punkt 4. Uformel videokonference for EU's økonomi- og finansministre den 1. december 2020

Finansministeren forelagde sagen om indberetningspligt for skatteoplysninger fra digitale platforme til forhandlingsoplæg. De øvrige sager forelagdes til udvalgets orientering.

FO 1. Indberetningspligt for skatteoplysninger fra digitale platforme

– *Information fra formandskabet/Udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0314

Videokonference 1/12-20 – økofin – bilag 1 (samlenotat side 2)

KOM (2020) 0314 – bilag 3 (Kopi af SAU alm. del – svar på spm. 784 om direktivforslaget)

EU-note (19) – E 19 (note af 30/9-20)

EUU alm. del (19) – bilag 780 (udvalgsmødereferat side 964 behandlet på EEU møde 19/5-20)

Finansministeren: Forhandlingsoplægget handler om endnu en styrkelse af direktivet om administrativt skattesamarbejde for at modvirke skatteundgåelse.

For det første pålægger forslaget digitale platforme at indberette oplysninger om brugere, som via platformen sælger varer og tjenesteydelser, eller udlejer fast ejendom eller transportmidler. Forslaget lægger således op til en relativt bred indberetningspligt – med få begrænsede undtagelser, herunder offentlige virksomheder.

For det andet pålægger forslaget alle EU-lande en pligt til at udveksle de indberettede oplysninger. Det EU-land, som modtager oplysninger, skal således automatisk udveksle oplysningerne med det EU-land, hvor den bruger, som har salg på de digitale platforme, er hjemmehørende. Hvis der er tale om udlejning af fast ejendom, skal oplysningerne udveksles med det EU-land, hvor den faste ejendom ligger. Indberetningspligten omfatter både platforme i EU og platforme i tredjelande uden fast driftssted i EU, hvis de har brugere i EU. For effektivt at kunne håndhæve reglerne om platformes registrering og indberetning skal EU-landene indføre sanktioner. Det kunne f.eks. være i form af bødestraf, men det er op til de enkelte lande at vælge sanktionstypen, så længe sanktionerne er effektive, proportionale og har en afskrækkende virkning.

Hvis en platform etableret uden for EU og uden fast driftssted i EU ikke har ladet sig registrere i EU, skal EU-landene iværksætte koordinerede handlinger og i sidste ende forsøge at forhindre platformen i at operere i EU. Hvis en sådan platform har ladet sig registrere i et EU-land, men ikke opfylder sin indberetningspligt, skal EU-landet iværksætte foranstaltninger for at inddrage platformens registrering.

De danske skatteregler indebærer indberetning fra digitale platforme, men EU-forslaget vil medføre et bredere anvendelsesområde og styrkede regler.

Forslaget skal ses i forlængelse af EU's styrkede indsats i de senere år for at sikre transparens og bekæmpe skatteundgåelse og -unddragelse. Forslaget skal bidrage til, at skattemyndighederne i

EU-landene kan sikre korrekt beskatning af borgere, som sælger varer eller f.eks. udlejer bolig via de digitale platforme, og som ikke selv angiver deres aktiviteter korrekt.

Forslaget er i overensstemmelse med regeringens tilgang til bekæmpelse af skatteundgåelse. Regeringen støtter derfor et direktiv på linje med dette kompromisforslag.

Jan E. Jørgensen henviste til et spørgsmål, der var blevet stillet af Louise Schack Elholm på et samråd i Skatteudvalget dagen før. Hun havde spurgt om, hvad man skulle forstå ved digitale platforme, der modtager betaling. Havde man fundet svar på det? Med Airbnb og Uber havde der været problemer med at sikre beskatning af de penge, der blev sat ind på folks konti. Venstre støttede formålet med at bekæmpe skatteundgåelse. Var tjenester som EasyPark og Rejseplanen også omfattet af begrebet digitale platforme?

Søren Søndergaard fortalte, at Enhedslisten oprindeligt var blevet glade for Kommissionens forslag, og derfor også havde været parate til at støtte regeringens forhandlingsoplæg. Siden hen var forslaget efter partiets opfattelse blevet dårligere, og regeringen støttede altså forslaget i den nye, dårligere version. Hvorfor arbejdede man ikke benhårdt for, at børsnoterede virksomheder og større hoteller ikke skal undslippe indberetningspligten?

Af samlenotatet fremgik det, at platforme med driftssted i mere en ét EU-land selv kan vælge, hvilket land de vil indberette skatteoplysninger til. Kunne dette medføre, at Danmark fremover var ude af stand til at opstille indberetningskrav til udenlandske platforme?

Kunne direktivet desuden medføre, at allerede eksisterende aftaler om indberetning af skatteoplysninger blandt Danmark og visse virksomheder kunne underkendes?

Han citerede fra samlenotatet: "Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have en afskrækkende effekt." Hvilke sanktionsmuligheder fandtes? Bøder eller fængsel?

Alex Ahrendtsen forstod det, som at de digitale platforme i Danmark skulle indberette til de danske skattemyndigheder. Hvis nu der blev solgt fra andre lande, skulle de danske skattemyndigheder videregive oplysninger til det andet lands skattemyndigheder. Det ville kræve ekstra arbejdskraft hos skattemyndighederne. Hvis det ikke var tilfældet, var planen så, at alle indberettede oplysninger skulle samles centralt i EU i stedet?

Katarina Ammitzbøll meddelte, at Det Konservative Folkeparti overordnet set kunne støtte en større grad af ensartethed, bedre regler og mere gennemsigtighed i skatteindbetalinger og -oplysninger. Af advokaternes høringssvar fremgik, at man var betænkelig ved, om håndteringen og opbevaringen af informationer havde utilsigtede konsekvenser. Risikerede man, at informationerne blev misbrugt, eller at der blev krævet flere informationer end nødvendigt?

Kim Valentin bad ministeren dele sine tanker om de af FSR fremsatte to bekymringspunkter. Han citerede fra høringssvaret: "Undtagelserne fra definitionen af, hvad en platform er, anser FSR – danske revisorer for vanskeligt at afgrænse" og "I forhold til procedurerne for due diligence påpeger FSR – danske revisorer, at det kan være svært for platformoperatørerne at indhente samt efterprøve korrektheden af oplysninger om sælgerens faste driftssteder i EU med angivelse af hver af

de respektive medlemsstater, hvor et sådant fast driftssted er beliggende". Var små digitale platforme i Danmark overhovedet i stand til at leve op til dette?

Finansministeren sagde til Jan E. Jørgensen, at man i Skatteministeriet var ved at afklare sagen. Ministeren havde nogle overordnede betragtninger, men opfordrede udvalget og de øvrige relevante udvalg til at invitere skatteministeren til en mere detaljeret briefing. Som udgangspunkt skal alle digitale platforme, der gør det muligt for brugere at sælge varer, levere tjenesteydelser eller udleje fast ejendom eller ethvert transportmiddel, indberette. Platforme, der alene formidler ikke-indberetningspligtige aktiviteter, er undladt. Et websted, som alene behandler betalinger, reklamerer eller omdirigerer brugere til en platform, defineres ikke som en platform og er dermed ikke omfattet af indberetningspligten. Det kunne muligvis vise sig at være vanskeligt på baggrund af intuition at skelne mellem de websteder og apps, der var omfattet af indberetningspligten, og dem, der ikke var det. En konkret vurdering af de enkelte forretningsmodeller og selskabskonstruktioner var nødvendig.

På Søren Søndergaards spørgsmål svarede han, at en platform med fast driftssted i flere EU-lande kan vælge ét land at indberette oplysninger til. Dog gælder direktivet hele EU, hvorfor tilgangen ikke varierer fra land til land.

Børsnoterede virksomheder og større hoteller med mere end 2000 årlige udlejninger var undtaget indberetningspligten, da skattemyndighederne havde andre og bedre metoder til at kontrollere disse efterlevelse af reglerne. Deres årsregnskaber var offentligt tilgængelige, og de var underlagt revisionspligt. I øvrigt indførte man en bagatelgrænse, som undtog digitale platforme for at indberette om brugere, der i et kalender har mindre end 30 salg og en samlet omsætning som ikke overstiger 2000 euro.

Om sanktioner gentog ministeren, at bødestraf var en mulighed, men at det var op til det enkelte land at vedtage, så længe sanktionerne var effektive, proportionale og havde en afskrækkende virkning. I Danmark havde man endnu ikke taget stilling til, hvilke sanktioner man ville gøre brug af, men man agtede at vende tilbage til det, når det blev aktuelt.

På Kim Valentins spørgsmål svarede ministeren, at platformen efter kompromisforslaget skulle forsøge at indhente oplysningen hos sælgeren. Platformen har ikke pligt til at efterprøve korrektheden af relevante oplysninger, f.eks. om en sælger eller udlejer har fast driftssted i et andet EU-land.

Jan E. Jørgensen meddelte, at Venstre støttede regeringens forhandlingsoplæg. Han citerede et tweet skrevet af direktøren for DG Skat, Benjamin Angel, den 21. november 2020

"Consensus reached on DAC7. Congratulations to German Presidency! DAC 7 will ensure that tax administrations get information from platforms on transactions done by users in Member States, be the platforms located within the EU or outside."

Og da en Twitterbruger i en kommentar til tweetet havde bemærket, at Europa-Parlamentet endnu ikke havde givet deres indstilling, havde Angel svaret:

"Indeed. Formal adoption will be early January, but discussions have stopped between Member States."

Diskussionerne mellem medlemsstaterne var altså tilsyneladende afsluttet. Nu afventede man bare den formelle godkendelse i Europa-Parlamentet. Var der overhovedet nogen grund til at forelægge forhandlingsoplæg for Europaudvalget, hvis sagen var afklaret? Jan E. Jørgensen håbede, at ministeren kunne afkræfte Angels udmelding eller alternativt beklage, at regeringen er for sent ude med at indhente mandat.

Søren Søndergaard var sikker på, at ministeren forstod, hvorfor Enhedslisten havde problemer med at støtte regeringens forhandlingsoplæg; som nævnt var den en opbakning til kompromisforslaget, der var ringere end det oprindelige forslag. Han gentog sit spørgsmål om, hvorvidt aftaler indgået med f.eks. Airbnb om indberetning af skatteoplysninger gik i vasken ved henvisning til direktivet, som kræver færre oplysninger. Medmindre ministeren kunne forsikre Enhedslisten om, at direktivet ikke påvirkede aftaler, som Danmark havde indgået med en række lande, var Enhedslisten ikke parat til at støtte forhandlingsoplægget. I øvrigt forstod Søren Søndergaard ikke, at man undtager børsnoterede selskaber. Han bad ministeren uddybe, hvori kompromiset bestod, ved at man undtager dem?

Alex Ahrendtsen spurgte, om Skatteministeriet nu skulle til at ansætte en masse nye medarbejdere, fordi der i højere grad skulle deles oplysninger på tværs af EU. Eller var planen at skabe en central myndighed i EU?

Finansministeren svarede til Jan E. Jørgensen, at DAC7 endnu ikke var lukket; sagen skulle på Coreper den følgende dag, hvorefter den gik i skriftlig procedure, såfremt der var enighed blandt alle lande. Fristen lå formentlig i forbindelse med Økofin den 1. december, muligvis før. Når Kommissionen havde givet udtryk for, at der var bred konsensus, var det blot på et teknisk arbejdsgruppeniveau.

For tiden arbejdede Rådet efter særlige procedurer, da man ikke måtte mødes i Bruxelles. Møderne blev afviklet som videokonferencer, og ved disse er Rådet ikke beslutningsdygtigt. Derfor blev forslag vedtaget parallelt med skriftlige procedurer. Det var ikke optimalt, og han forstod og delte den bekymring og frustration, det måtte fremkalde hos udvalget. Man arbejdede på at gøre EU opmærksom på problemet.

Til Alex Ahrendtsen fortalte ministeren, at regeringen havde en generel ambition om at ansætte flere i Skat samt at etablere skattecentre, så man kunne yde bedre service for borgerne og sikre, at indberetningerne er korrekte. Der var dog ikke planer om at ansætte flere skattemedarbejdere som følge af det nye direktiv, da man vurderede, at den eventuelle forøgede mængde arbejdsopgaver i forbindelse med at udlevere oplysninger til andre lande ville blive udlignet af, at de andre landes tilsvarende arbejde ville reducere mængden af arbejdsopgaver med at indhente oplysninger i Europa. Han henviste til skatteministeren, såfremt udvalget ønskede en dybere gennemgang.

Til Søren Søndergaard sagde ministeren, at han anerkendte, når folk vil det bedste, men at man skulle passe på, at det bedste ikke blev det godes fjende. Regeringen mente, at det foreliggende initiativ var et skridt i den rigtige retning.

Fra 1. januar 2021 havde man i Danmark indført nye regler om indberetninger vedrørende udlejning af boliger, biler, lystbåde m.v. Reglerne omfattede også Airbnb. Indberetningspligten omfat-

tede udlejning af danske og udenlandske boliger ejet af danske skatteydere og påhvilede den virksomhed, som formidlede udlejningen. De danske reglers anvendelsesområde var dog smallere end anvendelsesområdet for DAC 7. Direktivet ville derfor give mindst ligeså god information som de danske regler. Han var ikke bekendt med, at der skulle være en problemstilling vedrørende den indgåede aftale med Airbnb. Han foreslå at bringe det op på den planlagte gennemgang med skateministeren.

Formanden bad ministeren forsikre, at der ville blive truffet beslutning om indberetningspligten på Coreper-mødet den følgende dag.

Finansministeren sagde, at han havde forstået Jan E. Jørgensens spørgsmål sådan, at det handlede om, hvorvidt en beslutning allerede var blevet truffet. DAC7 var ikke lukket før fristens udløb omkring den 1. december. Sagen skulle drøftes på Coreper dagen efter udvalgsmødet, den 27. november. Hvis der blev opnået enighed om sagen blandt alle lande, ville den gå i skriftlig procedure.

Alex Ahrendtsen meddelte, at han forud for forhandlingsoplægget havde været positivt indstillet, men at ministerens svar havde gjort ham foruroliget. Derfor kunne Dansk Folkeparti ikke støtte regeringens forhandlingsoplæg.

Søren Søndergaard præciserede, at man i udvalget skulle tage stilling til ministerens forhandlingsoplæg og ikke Kommissionens forslag. Med de faldne bemærkninger kunne Enhedslisten støtte regeringens forhandlingsoplæg.

Formanden konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige havde ytret sig imod det.

2. Fremskridtsrapport om styrkelse af bankunionen

– *Fremskridtsrapport*

Videokonference 1/12-20 – økofin – bilag 1 (samlenotat side 13)

EUU alm. del (19) – bilag 257 (udvalgsmødereferat side 317, senest behandlet i EUU 29/11-19)

Finansministeren: På Økofin vil formandskabet præsentere en rapport om arbejdet med at styrke bankunionen. Der er løbende drøftelser i tekniske arbejdsgrupper, og på politisk niveau er spørgsmålene om bankunionen forankret i den udvidede eurogruppe for alle EU-lande. På Økofin er der tale om en tilbagevendende, halvårlig statusrapport. Der er ikke lagt op til konkrete beslutninger på Økofin.

EU-landene drøfter blandt andet EU-rammerne for håndtering af kreditinstitutter, som kommer i solumproblemer og bliver nødlidende, samt en fælles indskyderforsikringsordning for landene i bankunionen. Der er endnu ikke enighed om konkrete nye tiltag. Drøftelserne vil fortsætte i 2021. Hvis drøftelserne munder ud i nye konkrete forslag fra Kommissionen, vil de skulle behandles i den sædvanlige EU-proces.

Der arbejdes også på at etablere en såkaldt fælles offentlig bagstopper, dvs. et fælles offentligt sikkerhedsnet for bankunionens afviklingsfond, som finansieres af den finansielle sektor. Bagstopperen kan yde offentlige lån til afviklingsfonden, når aktionærer og kreditorer i nødlidende institutter har båret tab, og hvis midler fra afviklingsfonden ikke er nok. Bagstopperen er baseret på eurolandenes lånefond, ESM. Den finansielle sektors tilbagebetaling af eventuelle offentlige lån skal sikre, at bagstopperen er finanspolitisk neutral.

I forlængelse af de omfattende forbedringer af den finansielle EU-regulering siden finanskrisen arbejdes der fortsat på tiltag, der skal styrke kreditinstitutters robusthed, så nye kriser kan undgås.

Regeringen støtter generelt arbejdet med at styrke bankunionen og vil tage statusrapporten til efterretning.

Alex Ahrendtsen bad ministeren uddybe sine forventninger til, hvad denne styrkelse af bankunionen ville bestå i, og hvad det kom til at betyde for Danmark?

Finansministeren forklarede, at landene i bankunionen skulle arbejde for, at den blev så velfungerende som muligt. Der var endnu ikke taget stilling til, om Danmark skulle være med, men uanset var det i Danmarks interesse, at den fungerede bedst muligt; bl.a. ved at styrke indskydergarantien. Hvis der træffes beslutninger eller kommer skred i de europæiske banker, vil det have en effekt på Danmark, uagtet om man er med i bankunionen eller ej.

3. Det europæiske semester: Kommissionens varslingsrapport og anbefalinger til euroområdet som helhed for 2021 samt efterårsprognose 2020

– *Præsentation af Kommissionen/Udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0575, KOM (2020) 0746 og KOM (2020) 0745

Videokonference 1/12-20 – økofin – bilag 1 (samlenotat side 20)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Rådskonklusioner om kapitalmarkedsunionen

– *Information fra formandskabet/Udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0590

Videokonference 1/12-20 – økofin – bilag 1 (samlenotat side 26)

Finansministeren: Økofin skal vedtage rådskonklusioner om det fortsatte arbejde med EU's kapitalmarkedsunion.

Kapitalmarkedsunionen er en samlet betegnelse for tiltag, der skal skabe velfungerende og integrerede finansielle markeder på tværs af alle EU-lande. Formålet er at fremme investeringer og finansiering af virksomheder og dermed vækst og arbejdspladser. Kapitalmarkedsunionen har været drøftet løbende her i udvalget, senest forud for Økofin i oktober, hvor vi drøftede Kommissionens nye handlingsplan.

Konklusionerne fastlægger de målsætninger og tiltag, som Kommissionen bør prioritere i det videre arbejde, herunder en række lovforslag. Tiltagene ventes præsenteret i 2021 og de kommende år. Konklusionerne lægger op til, at Kommissionen skal prioritere tiltag til økonomisk genopretning og langsigtede investeringer, herunder tiltag, der sikrer små og mellemstore virksomheder finansiering. Flere langsigtede investeringer skal blandt andet understøtte bæredygtige projekter og teknologier, som ofte har en længere tidshorisont. Nye tiltag skal bevare et højt niveau af investorbekyttelse og understøtte finansiell stabilitet.

Rådet ønsker derudover fokus på tiltag, der kan øge investeringer fra detailinvestorer, herunder tiltag der styrker borgeres finansielle forståelse og sikrer bedre kvalitet i investeringsrådgivning.

Rådet opfordrer til, at Kommissionen også arbejder med tiltag, som kan styrke investeringer på tværs af grænserne i EU. Dette vedrører bl.a. tiltag inden for harmonisering af tilsynsaktivitet, beskatning af grænseoverskridende investeringer samt hvordan der sikres en mere ensartet håndtering, hvis virksomheder går konkurs. Det vil således kunne bidrage til øgede grænseoverskridende investeringer, hvis investorer ved, hvordan de bliver behandlet i tilfælde af konkurs, og at de let kan sikre, at de betaler den rette skat af deres investeringer i andre EU-lande. Det er dog alle emner, hvor landenes meninger ofte er delte.

Regeringen støtter konklusionerne. Vi lægger i arbejdet vægt på, at der sikres et højt niveau af investorbekyttelse ved kommende tiltag, og at kapitalmarkedsunionen understøtter flere bæredygtige investeringer samt et fokus på digitalisering. Regeringen vil tage stilling til de kommende lovtiltag, når de måtte blive fremsat.

5. Internationale emner: Rådskonklusioner om international gældslettelse, særligt i Afrika, samt opfølgning på G20-møde 13. november 2020 om gæld

- *Information fra Kommissionen og formandskabet/Udveksling af synspunkter*
Videokonference 1/12-20 – økofin – bilag 1 (samlenotat side 35)

Finansministeren: Økofin skal behandle rådskonklusioner om gældslettelse for udviklingslande. Der skal desuden afrapporteres fra G20-mødet den 13. november 2020.

Gældssituationen i mange udviklingslande er forværret af covid-19. EU-landene – samt G20 og kreditor kredsen i Parisklubben – har derfor taget initiativ til at sætte bilaterale gældsbetalinger på pause frem til juni 2021 med mulighed for forlængelse året ud. Landene kan bruge de frigjorte midler til sundhed samt økonomisk og social genopretning.

Parisklubben og G20 er nået til enighed om en fælles ramme for fremtidig gældslettelse. Rammen bygger blandt andet på et princip om, at det enkelte lands gældslettelse skal ske i tæt dialog med Verdensbanken og IMF. Rammen skal bidrage til, at alle kreditorer inddrages, herunder også private kreditorer.

Økofins konklusioner skal være med til at fastlægge en fælles EU-tilgang til det multilaterale samarbejde om gældslettelse. Konklusionerne bakker bl.a. op om gældshenstandsinitiativet for udviklingslandene og aftalen om en fælles ramme for behandling af uholdbare gældsudfordringer.

Regeringen kan støtte rådskonklusionerne. Sagen om en fælles EU-tilgang til det multilaterale samarbejde om gældslettelse blev også forelagt af udviklingsministeren i sidste uge forud et møde blandt EU's udviklingsministre den 23. november 2020.

Katarina Ammitzbøll fandt det bekymringsvækkende, at de private kreditorer ikke var inkluderet i afrapporteringen fra G20-topmødet. Hvordan fik man dem inkluderet, så man sikrede, at de gældsatte lande havde en stemme i forhandlingerne? Gældshandlingen tog i højere grad udgangspunkt i en analyse af gældens bæredygtighed end i at se på investeringsbehovet, som var nødvendigt for at nå målene for 2030. Man måtte arbejde mod en bæredygtig gæld, der bl.a. tillod landene at kunne opretholde menneskerettigheder.

Det Konservative Folkeparti mente dermed, at G20-sporet var for snævert. Der var for meget, der ikke blev taget med, heller ikke i Parisklubben. Danmark kunne godt lægge mere vægt på menneskerettigheder. I øvrigt var der mange arbitrære lånydere til tredje verdens regeringer. 25 pct. af ulandene var i gæld på grund af covid-19.

Ulla Tørnæs fremdrog udsigt til, at 150 mio. mennesker ville blive kastet ud i ekstrem fattigdom på grund af covid-19. Som Katarina Ammitzbøll mente hun, at man ikke bare skulle acceptere alt, hvad finansministrene i G20 blev enige om. Det var meget uheldigt og uacceptabelt, at man gav længere kredit for lånene til udviklingslande, så de kan komme helskindet gennem covid-19-krisen, hvis de resterende midler alligevel går til at afdrage gæld til Kina, hvilket noget tydede på i de kinesiske regler.

Finansministeren påpegede over for Katarina Ammitzbøll, at gæld til private kreditorer i nyere tid udgjorde en stigende del af udviklingslandenes samlede gæld. Private lån er ofte dyrere end finansiering fra offentlige kreditorer og udviklingsbanker. Derfor var det vigtigt, at de private kreditorer bidrog til at nedbringe gældsbyrden i udviklingslande, fordi man ellers risikerede, at gældslettelsen fra offentlige kreditorer blev brugt til at betale af på de dyrere private lån. I den forbindelse opfordrede man private kreditorer til at bakke op om gældhenstandsinitiativet DSSI og yde den likviditetsstøtte, der var behov for nu og her. Regeringen støttede, at private kreditorer skulle deltage i gældslettelse på lige fod med øvrige kreditorer i fremtidige gældsdrøftelser.

Ministeren sagde til Ulla Tørnæs, at det ikke var hemmelighed, at Kina havde en anden tilgang end EU og især Danmark til investeringer og udviklingsbistand til Afrika. Det var en god pointe, at man skulle være påpasselig med, at gældslettelsen ikke blot var til gavn for eksempelvis Kina. På stående fod vidste ministeren dog ikke, hvordan man skulle finde den præcise balance. Han ville vende emnet med udviklingsministeren og udenrigsministeren.

Katarina Ammitzbøll fremhævede muligheden for, at man kunne se på investeringsbehovet i de pågældende lande for at være i stand til at opfylde verdensmålene og menneskerettighederne. Det kunne også fungere som et modværn mod, at man bare afskriver gæld, så pengene bare bliver til gavn for Kina.

Ulla Tørnæs fornemmede, at hun og ministeren var enige om, at Danmark ikke skulle finansiere afviklingen af Afrikas gæld til Kina. Hun foreslog derfor, at ministeren fremhævede problemet over for sine kolleger i Rådet frem for udviklingsministeren og udenrigsministeren, da der i Rådet sad finansministre, som havde deltaget i G20.

Finansministeren sagde til Katarina Ammitzbøll, at store offentlige gældsbyrder udgjorde en hindring for vækst og udvikling i udviklingslande. Ressourcer, der kunne gå til investeringer i FN's verdensmål, f.eks. inden for uddannelse og sundhed, blev i stedet anvendt til at betale af på offentlig gæld. Regeringen arbejdede for, at krav til god regeringsførelse indgår i behandlingen af gældsudfordringer, og stærke demokratiske institutioner er en forudsætning for at sikre udvikling. Aktuelt blev gældslettelse fra kreditorer i Parisklubben og G20 koblet økonomiske reformprogrammer og opfølgning gennem Den Internationale Valutafond og Verdensbanken. Han delte i øvrigt Ulla Tørnæs' synspunkt og ville vende sagen med sine kolleger i Rådet.

6. Rådskonklusioner om effektiv beskatning, skatteudfordringer forbundet med digitalisering og god skatteforvaltning i og uden for EU

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0312, KOM (2020) 0313 og KOM (2020) 0314

Videokonference 1/12-20 – økofin – bilag 1 (samlenotat side 39)

Finansministeren: Økofin skal endvidere behandle konklusioner om den internationale skattedagsordenen. Rådskonklusionerne støtter OECD's videre arbejde med beskatning af den digitale økonomi og målet om en global løsning medio 2021. Konklusionerne opfordrer Kommissionen til, at man i 1. halvår af 2021 vurderer status og den videre vej frem for at adressere udfordringerne med beskatning af den digitale økonomi, uanset om man når en global aftale medio 2021.

Rådskonklusionerne behandler også punktafgifter, hvor Kommissionen opfordres til at fremsætte forslag til revision af både energi- og tobaksbeskatningsdirektivet.

Samtidig adresserer rådskonklusionerne det administrative skattesamarbejde, hvor der peges på behovet for løbende at styrke direktivet i takt med udviklingen i teknologi m.v., herunder nye betalings- og investeringsformer, som kan være relevant for beskatning.

Konklusionerne understreger desuden, hvor vigtigt det er, at lande både i og uden for EU efterlever god skattepraksis. Rådet fremhæver Adfærdskodeksgruppens arbejde og støtter til det videre arbejde med at revidere gruppens mandat.

De tekniske drøftelser af mandatet handler bl.a. om, hvorvidt gruppen skal vurdere alle potentielt skadelige skatteordninger, og ikke bare ordninger, som er diskriminerede, idet de f.eks. tilbyder lavere skat til udenlandske end indenlandske selskaber for at tiltrække aktivitet. Det vil give mulighed for, at EU-landenes generelle skatteordninger også skal undersøges. Dette vil potentielt også omfatte f.eks. nul- og lavskatteordninger.

Fra dansk side støtter vi aktivt, at gruppen skal have et stærkt mandat til vurdere EU-landenes generelle skatteordninger.

Konklusionerne fremhæver også Adfærdskodeksgruppens arbejde med EU's fælles sortliste over skattely og behovet for mulige styrkelser. Konklusionerne anerkender, at arbejdet med sortlisten har ført til væsentlige resultater, hvor et stort antal lande uden for EU har ændret deres skatteregler og -praksis.

De tekniske drøftelser af gruppens mandat handler også om, hvorvidt gruppen skal undersøge samtlige potentielt skadelige skatteordninger i tredjelandene, dvs. også generelle skatteordninger og ikke kun diskriminerede ordninger.

Fra dansk side arbejder vi aktivt for en sådan ændring. Det er væsentligt, at krav til tredjelands skatteordninger højnes i takt med kravene internt i EU.

De tekniske drøftelser af adfærdskodeksgruppens mandat er endnu ikke mundet ud i enighed om en indstilling, men konklusionerne støtter det fortsatte arbejde. Fra dansk side arbejder vi fortsat for en så ambitiøs revision som muligt.

Som udvalget ved, arbejder vi fra dansk side målrettet for at styrke alle aspekter af sortlisten. Det gælder kriterierne for en geografisk udvidelse, så flest muligt relevante lande undersøges, det gælder kriterierne for, hvornår et land kommer på sortlisten, og det gælder sanktioner over for lande på sortlisten.

Regeringen støtter rådskonklusioner på linje med det aktuelle kompromis. Det er samtidig velkendt, at EU-landene har forskellige ambitionsniveauer i arbejdet rettet mod skatteunddragelse og skattely, og at Danmark går forrest for at sikre det højst mulige ambitionsniveau. Ift. digital beskatning arbejder regeringen fortsat for en robust og effektiv global løsning til beskatning af den digitale økonomi.

7. Revisionsrettens årsberetning om budgetgennemførelsen for 2019

– Præsentation

Videokonference 1/12-20 – økofin – bilag 1 (samlenotat side 45)

EUU alm. del (2020-21) – bilag 65 (Revisionsrettens årsberetning 2019)

Finansministeren: Det forventes, at Revisionsretten på Økofin den 1. december vil præsentere årsberetningen om gennemførelsen af EU-budgettet for 2019 med tilhørende revisionserklæring. I revisionserklæringen giver Revisionsretten for 13. år i træk en positiv erklæring om regnskaberne rigtighed og konkluderer dermed, at regnskabet i al væsentlighed giver et retvisende billede af EU's indtægter samt finansielle stilling.

I mere end halvdelen af alle reviderede udgifter lå fejlforekomsten dog over væsentlighedsgrænsen på 2 pct. Retten afgiver derfor en negativ erklæring om de samlede 2019-betalinger. Dette bryder med en 3 år lang tradition for, at Revisionsretten kan give en erklæring med forbehold for så vidt angår udgifternes lovlighed og formelle rigtighed. Revisionsretten vurderer, at den mest sandsynlige overordnede fejlforekomst i 2019 var 2,7 pct. Det er en mindre stigning ift. 2018, hvor fejlforekomsten var 2,6 pct.

Regeringen finder det utilfredsstillende, at Revisionsretten vurderer, at mere end halvdelen af EU's udbetalinger i 2019 var væsentligt fejlbehæftet. Det er derfor en prioritet for regeringen, at Kommissionen og medlemslandene får større fokus på de udgiftsområder, der generelt er fejlbehæftede, i særdeleshed når disse udgifter vokser i både absolut størrelse og som andel af EU's samlede budget.

Når årsrapporten i de kommende måneder behandles i detaljen, vil vi derfor arbejde på at få identificeret, hvor der skal sættes ind for fremadrettet at nedbringe fejlraten særligt blandt disse udgifter. Revisionsrettens præsentation af årsberetningen den 1. december vil være indledningen til drøftelser om Rådets henstilling til decharge, der ventes behandlet på Økofin i begyndelsen af 2021.

Forud for stillingtagen til Rådets henstilling til decharge vender jeg naturligvis tilbage til Europaudvalget med henblik på et forhandlingsmandat.

Søren Søndergaard bemærkede alvoren i, at det for andet år i træk gik i den forkerte retning. Ville ministeren tage kontakt til f.eks. Holland og Sverige, som normalt tog budgettet meget alvorligt, og få aftalt en fælles linje, inden sagen skulle til behandling på Økofin?

Alex Ahrendtsen påpegede, at der havde været fejlbehæftede udbetalinger i EU-systemet, så længe han kunne huske. Hvor længe ville Danmark blive ved med at finde sig i det?

Finansministeren fandt det ligeledes ærgerligt og så med alvor på, at Revisionsretten kunne konstatere en højere fejlrate for 2019 end for 2018. Med til historien hørte dog, at fejlraten var faldet meget siden 2007, hvor den lå på 7 pct. Ministeren ville vende tilbage til udvalget for at bede om mandat på et senere tidspunkt; indtil da så han gode muligheder for at drøfte sagen med kolleger fra Holland og Sverige samt andre relevante lande.

Søren Søndergaard bemærkede, at Danmark i tilsvarende situationer havde befundet sig i en underlig eneposition uden Holland og Sverige. Det ville være trist, hvis den linje fortsatte. Det er vigtigt, at Danmark løbende holder kritisk øje med budgetterne.

8. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

9. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 5. EU's budget for 2021

– *Orientering*

KOM (2020) 0748

KOM (2020) 0748 – bilag 1 (samlenotat)

EUU alm. del (20) – bilag 98 (kommenteret dagsorden)

KOM (2020) 0300 – bilag 3 (beslutningsreferat fra EEU-møde 3/7-20)

Finansministeren: Vi modtog fredag den 13. november 2020 Kommissionens såkaldte ændringsbrev, der skal ses som en teknisk opdatering af Kommissionens forslag fra juni. Det afspejler det foreløbige MFF-kompromis, som p.t. blokeres af to medlemslande. Den tekniske implementering af MFF-aftalen har betydet, at forpligtelsesniveauet i 2021 nedjusteres med 2,6 mia. euro, og at betalingsniveauet opjusteres med 2,6 mia. euro i forhold til Kommissionens oprindelige budgetforslag.

Kommissionen forslår også en række justeringer til de decentrale agenturer. Den største vedrører en opjustering af bevillingerne til Det Europæiske Lægemiddelagentur på 28 mio. euro og oprettelse af 29 nye fuldtidsstillinger og 40 midlertidige stillinger. Programmerne for bl.a. forskning, uddannelse og sundhed forventes at stige betydeligt i MFF-kompromisforslaget. Derfor foreslår Kommissionen at ændre strukturen for forvaltningsorganerne og omfordele ansvaret internt mellem forvaltningsorganerne og at flytte ansvar fra Kommissionen til organerne. Endelig foreslår Kommissionen stigninger på administrationsområdet på 4,6 mio. euro ekstra til Europa-Parlamentet og 1,7 mio. euro ekstra til EU's Udenrigstjeneste.

Forhandlingerne med Europa-Parlamentet er gået i gang. Det følger af traktaten, at parterne har 21 dage til at nå til enighed. Det vil med andre ord sige, at der helst skal landes et kompromis senest den 7. december.

Den seneste udvikling i forhandlingerne er, at det tyske formandskab har fået til opgave at forsøge at lande en aftale med Europa-Parlamentet som reducerer forpligtelserne med ca. 160 mio. euro og betalingerne med ca. 140 mio. euro i forhold til Kommissionens forslag. Det er mindre, end vi fra dansk side havde håbet på. Men det er dog et skridt i den rigtige retning, og vi fortsætter selvfølgelig med at presse på for at fremme danske interesser.

Regeringens tilgang til budgetforhandlingerne følger den traditionelle danske budgetansvarlige tilgang. Vi arbejder ud fra det mandat, som udenrigsministeren indhentede på mine vegne den 3. juli. Den linje indebærer, at vi skal tage højde for, at presset på de offentlige finanser er steget betydeligt som følge af covid-19.

Der er blevet pumpet historisk mange penge ud i de europæiske samfund, både via de nationale budgetter og via EU-budgettet. Det er godt; for det har været nødvendigt for at beskytte de europæiske økonomier i en meget svær tid med stor usikkerhed. Det er i Danmarks klare interesse. Men nu står vi over for en situation, hvor der er behov for at konsolidere og foretage vanskelige prioriteringer. Det er situationen i de nationale budgetter. Og det er efter regeringens overbevisning situationen for EU-budgettet.

Derfor mener vi, at EU-budgettet bliver nødt til at afspejle de rammer, som mange nationale budgetter i øjeblikket er underlagt. Det indebærer bl.a., at vi skal blive bedre til at prioritere og fokusere udgifterne på de områder, hvor en fælles europæisk indsats virkelig giver merværdi. Til gengæld

bliver vi nødt til at reducere udgifterne til andre mere traditionelle udgiftsområder, så vi reducerer belastningen af medlemslandenes offentlige finanser.

2020 har budt på historisk store ændringer til EU's årlige budget. Og de historisk udgiftstunge ændringsbudgetter understreger nødvendigheden af, at vi har nok luft i budgettet til at kunne håndtere uforudsete udgifter i løbet af året. Det gælder ikke kun udgifterne relateret til covid-19, men også til f.eks. håndtering af migration.

Det er vigtigt, at vi ikke igen kommer i en situation, hvor vi risikerer at mangle den nødvendige plads til håndtering af merudgifter. Særligt i lyset af udgiftspresset på det nationale råderum. Vi mener derfor, at der er behov for større marginer op til udgiftslofterne, så EU kan reagere hurtigt, hvis der i løbet af året opstår uforudsete behov. I første omgang er der brug for endeligt at lukke MFF-forhandlingerne. Der pågår i øjeblikket drøftelser mellem det tyske formandskab og relevante medlemslande. Jeg tror og håber meget på, at MFF-aftalen snart kan lukkes endeligt, så vi kan få et EU-budget i 2021.

Punkt 6. Uformel videokonference for EU's justitsministre den 2. december 2020

EUU alm. del (20) – bilag 98 (kommenteret dagsorden)

Justitsministeren forelagde alle punkter til orientering.

1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om, hvilken lov der finder anvendelse med hensyn til virkningerne for tredjepart ved overdragelse af fordringer

– *Præsentation fra formandskabet*

KOM (2018) 0096

Videokonference 3-4/12-20 – RIA – bilag 1 (samlenotat side 3)

EUU alm. del (20) – bilag 87 (udvalgsmødereferat side 1027, senest behandlet i EUU 29/5-20)

Justitsministeren: Forordningen er omfattet af retsforbeholdet, så den vil ikke finde anvendelse i eller for Danmark. Den vil dog alligevel kunne få betydning for personer og virksomheder i Danmark, som f.eks. har fået overdraget et pengekrav, hvis der er et grænseoverskridende element i sagen.

Forordningens lovvalgsregler har til formål at fastslå, hvilket lands regler der skal anvendes til at afgøre tvister, hvis der f.eks. opstår uenighed mellem to personer – såkaldte tredjemænd – om, hvem af de to, der har ret til et pengekrav. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis en person har solgt det samme pengekrav til to forskellige personer – to forskellige tredjemænd – og de personer befinder sig i forskellige lande, eksempelvis Danmark og Tyskland.

Forordningsforslaget blev fremsat den 12. marts 2018 som led i Kommissionens handlingsplan for etablering af en kapitalmarkedsunion. Siden fremsættelsen har forslaget været behandlet på en række arbejdsgruppemøder. Der er fortsat uenighed blandt medlemsstaterne om, hvordan forordningen konkret skal udformes. Det skyldes bl.a., at medlemsstaterne har meget forskellige opfattelser af de finansielle og formueretlige begreber, som har betydning for afgrænsning af forordningens anvendelsesområde.

Det tyske formandskab forventes på rådsmødet at konkludere, at der er behov for yderligere drøftelser i arbejdsgruppen.

2. Retlige aspekter af terrorbekæmpelse:

a) Retlige aspekter af terrorbekæmpelse: Hade fuld tale online

– *Udveksling af synspunkter*

Videokonference 3-4/12-20 – RIA – bilag 1 (samlenotat side 19)

Justitsministeren: Som jeg nævnte under min seneste forelæggelse for udvalget den 12. november, er det min forventning, at terrorbekæmpelse generelt vil fylde i EU-samarbejdet i den kommende tid. Den sag på dagsordenen, som jeg forventer vil fylde mest på mødet den 2. december, handler da også om de retlige aspekter af terrorbekæmpelse. Der er lagt op til en bred drøftelse af fem forskellige temaer.

Det første tema er hadeful tale online. Det er et tilbagevendende emne, der den seneste tid har fået fornyet opmærksomhed, bl.a. på grund af det helt forfærdelige drab på en lærer i Frankrig. Under antisemitismedrøftelsen på rådsmødet i oktober så nogle medlemslande et behov for en nærmere definition af hadeful tale. Andre medlemslande ville gerne se nærmere på, hvordan man kan bruge kunstig intelligens til at opspore hadefulde og antisemitiske udtalelser på internettet.

Det er nogle svære, men vigtige spørgsmål, og vi skal finde en balance, hvor vi kommer hadeful tale online til livs uden at gå på kompromis med grundlæggende rettigheder som ytringsfriheden. Jeg hæfter mig ved, at der generelt er bred opbakning blandt medlemslandene til et styrket fokus på at bekæmpe hadeful tale online. Det fokus støtter den danske regering fuldt.

Alex Ahrendtsen udtrykte bekymring ved, at man brugte mordet på den franske skolelærer Samuel Paty som anledning til at bekæmpe hadeful tale online og dermed indskrænke ytringsfriheden. Hvilken forbindelse var der mellem de to ting, og hvordan ville de nævnte initiativer kunne have forhindret mordet?

Justitsministeren understregede, at der netop havde været en én-til-én-forbindelse mellem attentatet og hadeful tale online, da læreren i den pågældende sag før mordet var blevet lagt for had på de sociale medier.

b) Retlige aspekter af terrorbekæmpelse: Rapport om støtte til terrorofre

– *Statusorientering*

Videokonference 3-4/12-20 – RIA – bilag 1 (samlenotat side 22)

Justitsministeren: Der er lagt op til, at formandskabet vil præsentere sin rapport om emnet med fokus på medlemslandenes erfaringer med håndteringen af terrorofre samt forslag til, hvordan samarbejdet kan forbedres. I de seneste måneder har der bl.a. været drøftelser af muligheden for at etablere nationale kontaktpunkter, som skal sørge for en klar kommunikationsvej mellem det land, hvor terrorforbrydelsen er sket, og det land, hvor offeret kommer fra.

Fra dansk side er vi helt enige i ambitionen om at sikre hurtig og smidig kommunikation mellem EU's medlemsstater, ikke mindst når det kommer til at hjælpe ofre for terrorangreb. Og derfor kan vi bakke helt op om det arbejde, som rapporten her redegør for.

c) Retlige aspekter af terrorbekæmpelse: Digitalt samarbejde

– *Statusorientering*

KOM (2018) 0225 og KOM (2018) 0226

Videokonference 3-4/12-20 – RIA – bilag 1 (samlenotat side 24)

EUU alm. del (18) – bilag 549 (udvalgsmødereferat side 889, forhandlingsoplæg forelagt 1/3-19)

Justitsministeren: Jeg forventer, at punktet vil bestå af en status over arbejdet med e-bevispakken og Kommissionens studie om digital strafferet. E-bevispakken består af et forordningsforslag og et direktivforslag om grænseoverskridende udveksling af e-beviser. Her har vi den særlige konstruktion, hvor forordningsforslaget er omfattet af retsforbeholdet, mens direktivet er bindende for Danmark. Der bliver løbende givet en status over vedtagelse af e-bevispakken under rådsmøderne. Det forventes, at formandskabet vil give en orientering om fremdriften. Situationen er dog den, at forhandlingerne forsat afventer Europa-Parlamentets ordførerrapport.

Regeringen ser overordnet positivt på forslagene, fordi de har et godt og vigtigt formål om at sikre et effektivt samarbejde i straffesager på tværs af grænser. Det har vist sig at være ekstremt vigtigt i alvorlige sager om f.eks. terror. I forhold til Kommissionens studie om digital strafferet blev den endelige rapport afsluttet i juni 2020. I rapporten angives en række anbefalinger til at styrke informationsudveksling i forbindelse med grænseoverskridende straffesager i EU. Det forventes, at man fra dansk side kan tage orienteringen til efterretning.

d) Retlige aspekter af terrorbekæmpelse: Konklusioner om den europæiske arrestordre

– *Præsentation fra formandskabet*

Videokonference 3-4/12-20 – RIA – bilag 1 (samlenotat side 34)

Justitsministeren: Konklusionerne er først og fremmest med til at sætte fokus på, hvor der er praktiske udfordringer i samarbejdet om udlevering medlemsstaterne imellem, og hvordan udfordringerne kan imødegås. Der er ikke lagt op til, at der skal ændres på det retlige grundlag for udlevering mellem EU-landene.

Regeringen bakker op om et øget fokus på at imødegå de praktiske udfordringer, der opstår i sager om udlevering i henhold til den europæiske arrestordre.

e) Retlige aspekter af terrorbekæmpelse: Kumulativ retsforfølgelse af fremmedkrigere for centrale internationale forbrydelser og terrorrelaterede forbrydelser

– *Information fra formandskabet*

Videokonference 3-4/12-20 – RIA – bilag 1 (samlenotat side 37)

Justitsministeren: Det er min forventning, at Eurojust vil præsentere sin rapport fra maj i år. Rapporten handler om mulighederne for at efterforske og retsforfølge fremmedkrigere for både terrorforbrydelser og internationale forbrydelser, herunder krigsforbrydelser og folkedrab.

Rapporten indeholder en gennemgang af national retspraksis og konkluderer, at en sådan kombineret retsforfølgelse sikrer, at gerningsmændene bliver draget fuldt ud til ansvar, at de bliver idømt hårdere straffe, og at ofrene ydes retfærdighed. Derudover lægger rapporten vægt på internationalt samarbejde – både medlemsstaterne imellem og med NGO'er, civilsamfundet og FN-organer.

Det er en vigtig prioritet for regeringen, at fremmedkrigere bliver stillet til regnskab for deres gerninger, og det skal selvfølgelig ske på en tilbundsående måde. Fra dansk side kan vi derfor tilslutte os rapportens hovedkonklusioner. Når det er sagt, er det vigtigt at understrege, at den danske holdning til retsforfølgelse af fremmedkrigere er helt klar: De skal retsforfølges dér, hvor deres handlinger er begået. Det vil også være budskabet fra dansk side, hvis det spørgsmål skulle blive bragt op.

3. Oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO)

– *Statusorientering*

Videokonference 3-4/12-20 – RIA – bilag 1 (samlenotat side 41)

Justitsministeren: Der vil atter blive gjort status over etableringen af Den Europæiske Anklagemyndighed. Som bekendt deltager Danmark på grund af retsforbeholdet ikke i samarbejdet om anklagemyndigheden.

4. Retlige aspekter af retsstatsprincippet

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0580

Videokonference 3-4/12-20 – RIA – bilag 1 (samlenotat side 43)

Justitsministeren: Der er lagt op til en meningsudveksling med udgangspunkt i Kommissionens nye årlige retsstatsrapport, som blev offentliggjort for første gang den 30. september 2020. Rapporten redegør for retsstatsforholdene i EU og i de enkelte medlemsstater. Den udgør et led i indsatsen for at styrke retsstatsprincippet i EU's medlemslande. Formålet er at monitorere efterlevelsen af retsstatsprincippet i EU, så man på den måde bedre kan identificere problematiske tendenser og forebygge, at de udvikler sig til deciderede problemer.

Drøftelserne af rapporten er en del af den årlige dialog om retsstatsprincippet. Den foregår primært i regi af Rådet for generelle anliggender (GAC), men suppleres af drøftelser i Rådet for retlige og indre anliggender (RIA).

Regeringen er positivt indstillet over for de tiltag, som Kommissionen har iværksat for at styrke, at retsstatsprincippet overholdes i EU, og vi mener, at retsstatsrapporten er et vigtigt værktøj i den forbindelse.

Alex Ahrendtsen forstod ikke, hvorfor regeringen støttede retsstatsprincippet så ivrigt, da det i teorien kunne komme til at gå ud over Danmark på et senere tidspunkt. Det lod til, at man brugte princippet til at anfægte nogle bestemte landes værdianskuelser, mens andre mere gennemkorrupte lande som Rumænien og Bulgarien slap nådigt. Var regeringen villig til slække på sin begejstring for retsstatsprincippet, eller så man slet ikke nogen fare for, at det kunne blive vendt mod Danmark?

Katarina Ammitzbøll bemærkede, at det bl.a. fremgik af Kommissionens rapport, at der var en mangel på adskillige formelle kontroller i Danmark. Hvordan forholdt ministeren sig til dette?

Justitsministeren forklarede, at rapportens kapitel om Danmark indeholdt fire emner – retssystem, antikorruption, mediepluralisme og institutionelle spørgsmål – og helt overordnet var vurderingen af retsstatsforholdene positiv. Rapporten var i sig selv udformet i et deskriptivt sprog, men enkelte steder var der kritik fra andre kilder. F.eks. havde interessenter udtrykt bekymring ved utilstrækkelige ressourcer i domstolssystemet, udfordringer med digitalisering af domstolene og ændringen af offentlighedsloven i 2014, der blev fremhævet som en begrænsning i retten til adgang til information. Alle disse problemstillinger forholdt regeringen sig til politisk.

Domstolssystemet var ganske vist presset, og flere midler var på vej til at håndtere den ekstra belastning, som covid-19-situationen havde medført. Hele straffesagskæden fra anmeldelse af forbrydelse til afsoning var presset, og man måtte derfor forholde sig til, hvordan man kunne sikre de fornødne ressourcer. Dette kunne ske ad forskellige veje, f.eks. med flere ressourcer til domstolene, ved at ansætte mere personale til at ekspedere sager eller ved en generel effektivisering af straffesagskæden, f.eks. ved en digitalisering af forkyndelser.

Katarina Ammitzbøll spurgte til ministerens syn på den del af rapporten, der satte spørgsmålstegn ved, hvorvidt det var lovligt at lukke domstolene på grund af covid-19.

Justitsministeren delte ikke den vurdering, at der var retsstatslige problemer med håndteringen af covid-19. Domstolene er uafhængige af den udøvende myndighed. Internt i domstolssystemet havde der med Domstolsstyrelsen i spidsen været en dialog om, hvordan man skulle håndtere covid-19-situationen. Dette havde der været diskussioner om og kritik af. Sammen med andre var Domstolsstyrelsen ved at udarbejde en evaluering af forløbet.

5. Eventuelt

Debat om retsforbeholdet

Kim Valentin påpegede, at det i forbindelse med de seneste terrorangreb var blevet mere aktuelt at dele viden i et større andet omfang. Han havde bemærket, at ministeren i sin tale fik nævnt retsforbeholdet tolv gange. Var regeringen oven på denne udvikling ved at være moden til at tage retsforbeholdet op til genovervejelse?

Jan E. Jørgensen sagde, at man ofte ad omveje endte med at deltage i EU-samarbejder, på trods af at man gang på gang hørte, at Danmark ikke kan deltage på grund af retsforbeholdet. Var det ikke en slags fifleri med retsforbeholdet, når regeringen tilsluttede sig det ene samarbejde efter det andet? I Venstre havde man ikke noget problem med samarbejdet, da man fandt det fornuftigt, men befolkningen sagde nej til det.

Måske tydede noget på, at det kunne være fornuftigt at indgå i samarbejdet, da handel, rejse og kriminalitetsbekæmpelse gik på tværs af grænserne. Kunne det tænkes, at regeringen ville melde ud offentligt, at retsforbeholdet i praksis gav Danmark flere og flere vanskeligheder og satte os uden for indflydelse? Efterhånden havde retsforbeholdet alligevel kun symbolsk karakter.

På den måde kunne man tage en drøftelse i et mere roligt tempo, dvs. ikke som drøftelsen om Europol, hvor skræmmebilleder blev malet op om, at det ville vælte ind over grænsen med pædofile osv., hvis man ikke stemte ja. Ville ministeren være villig til en mere rolig debat om, hvorfor retsforbeholdet ikke burde opretholdes, for på den måde muligvis at få gødet jorden for en folkeafstemning med et bedre resultat end sidst?

Katarina Ammitzbøll støttede ideen om en åben debat om retsforbeholdet. Danmark gik glip af for mange vigtige EU-samarbejder, og dette skulle problematiseres over for befolkningen.

Justitsministeren oplyste, at regeringen ikke havde planer om at afholde en ny folkeafstemning om retsforbeholdet, da erfaringen viste, at det ikke ville ændre noget. Når befolkningen stemte nej, kunne regeringen enten afholde sig fra at indgå parallelaftaler og ikke kæmpe for, at Danmark stod så godt som muligt i den givne situation og dermed tage de fulde konsekvenser af valget, eller forsøge at varetage Danmarks interesser bedst muligt, f.eks. som man gjorde med Europol-samarbejdet, hvor man udstationerede forbindelsesofficerer til at varetage informationsudvekslingen. Dog nød man ikke det fulde udbytte af det samarbejde; det var ikke muligt for betjente at indhente oplysninger om personers eventuelle udenlandske straffesager på stedet. Der blev muligheden for at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet ramt. Men efter ministerens mening skulle tiden modnes, før der atter kunne tages et opgør med retsforbeholdet.

Jan E. Jørgensen mente ikke, at befolkningen var klar over, hvordan det EU-retlige samarbejdet egentlig fungerede; ingen kunne pege på en eneste fordel ved retsforbeholdet, og man fandt alligevel en måde at omgå forbeholdet, når der var noget, man gerne ville deltage i. Ikke desto mindre var der potentielt alvorlige konsekvenser ved ikke at kunne indhente oplysninger i realtid. Det var op til Folketinget og regeringen at få sat gang i debatten og bane vejen for en ny afstemning – ikke med det samme, men – inden for en overskuelig fremtid, så det ikke først blev aktuelt, efter man havde oplevet konsekvenserne af det.

Katarina Ammitzbøll forstod ministerens udmelding sådan, at man skulle lade tiden arbejde for sig. Tiden var moden, men man også var nødt til at gøre opmærksom på, når retsforbeholdet gav vanskeligheder. Indledningsvis kunne man kortlægge alle sager, hvor det var tilfældet, f.eks. våbenudvekslingen ved Ejer Bavnehøj.

Kim Valentin mente ikke, at udvalget havde fået svar på spørgsmålene. Der blev ikke bedt om en folkeafstemning, men om en dialog. Kunne ministeren se fordel i at have en dialog med borgerne om retsforbeholdet?

Justitsministeren svarede, at man måtte tilvejebringe forudsætningerne, før man kunne afholde en folkeafstemning. Først og fremmest skulle man oplyse om konsekvenserne ved ikke at deltage i det retlige samarbejde. Han stod gerne til rådighed for et samråd og for at svare på spørgsmål om konsekvenser og betydning, men man måtte erkende, at debatten ville blive svær at bære ud, da andre emner fyldte i den offentlige debat. Han var enig med Kim Valentin i, at der er fordele forbundet med en løbende, oplyst debat om EU-relationer.

6. Siden sidst

a) Orientering om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter)

KOM (2018) 0379

Justitsministeren: På rådsmødet i december sidste år vedtog Rådet en generel indstilling til et forslag om ændring af forkyndelsesforordningen. Jeg orienterede udvalget om sagen umiddelbart inden rådsmødet.

Rådet har nu indgået en politisk aftale med Europa-Parlamentet, og ændringsforslaget er netop blevet endeligt vedtaget. De foreslåede ændringer af forordningen har helt overvejende teknisk karakter. De har generelt til formål at styrke det retlige samarbejde mellem medlemsstaterne på det civil- og handelsretlige område. Helt konkret skal ændringerne styrke effektiviteten af de eksisterende forkyndelsesmetoder. Det skal bl.a. ske ved øget digitalisering.

I ændringsforslaget fremsættes eksempelvis regler om, at kommunikation og udveksling af dokumenter mellem myndigheder som udgangspunkt skal ske elektronisk. Desuden suppleres de eksisterende forkyndelsesmetoder af en alternativ elektronisk metode til at foretage grænseoverskridende forkyndelse af dokumenter.

Danmark er som udgangspunkt ikke omfattet af forkyndelsesforordningen på grund af vores retsforbehold. Danmark har imidlertid indgået en parallelaftale, så reglerne i forordningen gælder mellem Danmark og de øvrige medlemsstater. Det følger af denne aftale, at Danmark senest 30 dage efter vedtagelsen af ændringer til forordningen skal meddele Kommissionen, om Danmark vil gennemføre disse ændringer.

Regeringen deler de øvrige medlemsstaters ønske om at styrke det retlige samarbejde på det civil- og handelsretlige område, og vi kan derfor støtte de konkrete ændringsforslag. Derfor agter regeringen at gennemføre ændringerne af forkyndelsesforordningen. Da ændringerne som nævnt har overvejende teknisk karakter, kan de gennemføres administrativt i medfør af retsplejeloven. Regeringen vil derfor meddele Kommissionen, at vi ønsker at gennemføre indholdet af ændringerne.

b) Orientering om status på arbejdet i EU som følge af EU-Domstolens dom (Store Afdeling) af 16. juli 2020 i sag C-311/18, Facebook Ireland og Schrems (Schrems II-dommen)

Justitsministeren: Dommen vedrører spørgsmålet om overførsler af personoplysninger til tredje-lande, navnlig til USA. I sagen tog EU-Domstolen stilling til gyldigheden af to specifikke overførselsgrundlag, som begge har stor betydning for dataoverførsler til USA.

Kort fortalt har EU-Domstolen med dommen underkendt den såkaldte "Privacy Shield-ordning", mens EU-Kommissionens standardkontraktbestemmelser i princippet fortsat vil kunne anvendes til tredjelandsoverførsler. Dommen har sået tvivl om, hvorvidt man fremadrettet i samme omfang som tidligere vil kunne overføre personoplysninger til USA.

I sagen lagde EU-Domstolen bl.a. vægt på, at amerikansk lovgivning gav efterretningstjenesterne vide rammer for at pålægge virksomheder at udlevere personoplysninger, som importeres fra EU. Samtidig lagde EU-Domstolen vægt på, at der manglede effektive retsmidler for de berørte borgere til at få efterprøvet et sådant indgreb. Som reaktion på dommen blev der iværksat et opfølgingsarbejde i EU-regi.

Det Europæiske Databeskyttelsesråd – hvor bl.a. Datatilsynet er repræsenteret – har for nylig offentliggjort to vejledninger om, hvordan man i kølvandet på Schrems-II skal forholde sig til tredjelandsoverførsler til bl.a. USA. Herudover gik EU-Kommissionen i dialog med de amerikanske myndigheder kort tid efter domsafsigelsen for at drøfte mulighederne for en eventuel afløsning for Privacy Shield-ordningen. Der er dog på nuværende tidspunkt ikke nyt at berette om disse drøftelser. Jeg vil naturligvis holde udvalget orienteret, når der sker nye væsentlige udviklinger på området.

Punkt 7. Sager ved skatteministeren:

a) Rådskonklusioner vedrørende handlingsplanen for at bringe toldunionen til det næste niveau

– *Rådskonklusioner*

KOM (2020) 0581

KOM (2020) 0581 – bilag 2 (sammenotat)

EUU alm. del (2020-21) – bilag 98 (kommenteret dagsorden)

Skatteministeren: Der er tale om et udkast til konklusioner, som Rådet ventes at vedtage på et kommende møde, formentlig allerede i december. Konklusionerne er Rådets svar på Kommissionens meddelelse om at bringe EU's toldunion til det næste niveau, og de 17 tiltag, der er skitseret i meddelelsen.

Da Kommissionsformand von der Leyen lancerede sine politiske guidelines før sin tiltrædelse i 2019 anførte hun under overskriften "fremme af europæisk levevis". Jeg citerer:

"Tiden er inde til at bringe toldunionen et skridt videre og udstyre den med en stærkere ramme, der vil muliggøre en bedre beskyttelse af vores borgere og det indre marked. Jeg vil foreslå en modig pakke med en integreret europæisk tilgang, der skal styrke toldrisikostyringen og støtte medlemsstaterne i at foretage effektiv kontrol."

Regeringen er enig med kommissionsformanden i, at der er behov for en stærk fælles EU-toldunion, der har redskaber og et regelgrundlag, som kan bidrage til at beskytte borgerne og erhvervslivet i Europa. Det gør toldunionen i dag, og det skal den også kunne fremover.

Regeringen hilser generelt meddelelsen velkommen og deler også Rådets opfordring til, at Kommissionen arbejder tæt sammen med medlemsstaterne i det videre arbejde med de analyser og undersøgelser, der naturligvis må ligge forud for eventuelt kommende konkrete forslag om ændringer.

Når det er sagt, er det afgørende for regeringen, at der huskes på, at vi står midt i en umådelig omfattende implementering af det nye EU-toldkodeks; en opgave, der må og skal have fuldt fokus, og som lægger beslag på alle ressourcer og trækker store vekslers på såvel medlemsstaterne som kommissionen. Det er derfor afgørende for regeringen, at de tiltag, der oplisteres i meddelelsen, ikke fjerner fokus fra implementeringen af EU-toldkodeks eller pålægger myndighederne flere, nye opgaver, mens implementeringen står på. Samtidig kræver understøttelsen af nye momsregler også arbejdsro.

Dette udelukker naturligvis ikke, at der samtidig kan ses på mulighederne for at forbedre de redskaber, der anvendes af EU's myndigheder i dag. F.eks. kan man godt se nærmere på, om toldmyndighederne også kan bruge moms-data til kontrol af e-handel, hvor varerne kommer til EU fra et tredjeland. Det vil også være oplagt at se på, hvordan der kan skabes mulighed for, at platformene bidrager med data, der kan bruges til mere effektive toldkontroller. Det støtter regeringen, dog under forudsætning af, at det i arbejdet sikres, at de opgaver, der allerede er iværksat, ikke bringes i fare. Det er vigtigt, at vi får alle vedtagne opgaver til at fungere, inden vi planlægger for meget nyt.

Tilsvarende finder regeringen det interessant, når Kommissionen i meddelelsen varsler at ville se på mulighederne for at styrke medlemsstaternes risikoanalyser via oprettelse af en fælles analyseenhed – den såkaldte JAC. Det er endnu for tidligt at sige, om det vil være noget, vi fra dansk side vil tilslutte os, men vi byder arbejdet velkomment.

En endelig beslutning vil i sagens natur kræve langt flere informationer og beskrivelser af modellen og konsekvenserne heraf. Regeringen ønsker jo som bekendt ikke at øge EU's udgifter, og mener, at den kompetencefordeling, der i dag er mellem EU og medlemsstaterne, skal respekteres. Kontrol er – og skal blive ved med at være – medlemsstaternes kompetence. Det står fortsat fast. Men regeringen er åben over for at se på, om der kan skabes et øget, bedre og mere effektivt samarbejde om den toldkontrol, som medlemsstaterne har ansvaret for.

Netop meddelelsens fokus på at styrke samarbejdet på tværs af EU – både mellem Kommissionen og indbyrdes mellem medlemsstaterne og disses myndigheder – giver derfor efter regeringens opfattelse god mening. Men om det på længere sigt vil betyde, at dele af toldopgaven samles i en såkaldt "permanent struktur" – f.eks. en agenturlignede enhed – det er alt for tidligt at sige. Det er vigtigt for regeringen, at arbejdet i den refleksionsgruppe, som Kommissionen varsler nedsat til at stå for arbejdet, foregår åbent og grundigt, så eventuelle forslag til tiltag bliver analyseret ordentligt.

Fælles for mange af tiltagene i meddelelsen er, at de kræver en del mere forberedelse og analyse, før der kan tages egentlig stilling til dem. Regeringen deler derfor rådskonklusionernes støtte til, at der arbejdes videre med analyser og undersøgelser for de tiltag, som der ikke allerede er fremsat forslag omkring. Enkelte af meddelelsens tiltag er ikke nye, og der er for disse allerede fremlagt forslag. Således er institutionerne ved at lægge sidste hånd på vedtagelsen af en oprettelse af en toldudstyrsfond. Dette forslag hentede min forgænger mandat til ikke at støtte i sin daværende form i december 2018. Danmark var – og er fortsat – det eneste land, der ikke støtter forslaget.

Også forslaget om et toldprogram (det såkaldte "told2027-forslag") er tæt på vedtagelse og fortsætter de hidtidige toldprogrammer, der løbende har været siden etableringen af det indre marked i starten af 90'erne. Dette forslag er der generel opbakning til blandt medlemsstaterne, og forhåbentlig kommer det på plads inden længe.

Kommissionen fremlagde desuden den 28. oktober 2020 et forslag til oprettelse af et europæisk Single Window på toldområdet. Europaudvalget vil snarest modtage grund- og nærhedsnotat om dette forslag, ligesom jeg ser frem til at forelægge det for udvalget i løbet af næste forår.

For at konkludere støtter regeringen generelt det tyske formandskabs udkast til rådskonklusioner, og jeg ser i det hele taget frem til over de kommende år at kunne forelægge forslag afledt af meddelelsens tiltag for dette udvalg.

b) Siden sidst: Orientering om præjudiciel sag for EU-Domstolen om, hvorvidt en svensk filial kan indgå i en momsgruppe med et dansk hovedsæde (C-812/19)

EUU alm. del (19) – bilag 406 (notat om afgivelse af indlæg i EU-Domstolens sag C-812/19)

Skatteministeren: Jeg vil orientere om en præjudiciel forelæggelse for EU-Domstolen i svensk sag, som kan have negative provenumæssige konsekvenser for Danmark, nemlig sag C-812/19.

Sagen er forlagt af de svenske domstole og vedrører fortolkning af EU's momsregler, som siger, at EU-landene kan vælge at tillade virksomheder at etablere sig i deres land – momsmæssigt at slå sig sammen i en såkaldt "fælles registrering", hvis de er tæt knyttet til hinanden. En fælles registrering betyder i relation til moms, at de fælles registrerede virksomheder anses for at være én samlet virksomhed. Det vil sige, at interne transaktioner mellem virksomhederne i fælles registreringen ikke skal pålægges moms, mens leveringer ind og ud af fællesregistreringen skal behandlet efter normale momsregler.

De svenske og danske regler på området er ens, og de er desuden i overensstemmelse med de retningslinjer om fortolkninger af reglerne, som er blevet besluttet i EU's momskomité. I henhold til danske og svenske regler kan en fællesregistrering kun være national – dvs. inden for en medlemsstats grænser – den kan ikke være grænseoverskridende. Spørgsmålet, der er forelagt EU-Domstolen, angår netop om en fællesregistrering kan være grænseoverskridende.

Den pågældende danske banks hovedsæde har ifølge sagen indgået i en fælles registrering her i landet, og spørgsmålet som er rejst for domstolen er, om det betyder, at en svensk filial af banken ikke længere momsmæssigt skal anses for en del af det danske hovedsæde, men i stedet skal anses som en selvstændig afgiftspligtig person. En konsekvens af ikke at være en del af hovedkontoret er f.eks., at ydelser leveret mellem hovedsædet – dvs. fællesregistreringen og filialen – bliver momspligtige.

Hvis vi ser på den danske holdning og det indlæg, der er givet, så blev Europaudvalget i februar 2020 orienteret om, at regeringen ville afgive skriftligt indlæg i sagen. Det er alm. del bilag 406. Den danske holdning er, at filialen i Sverige er en anden afgiftspligtig person end fællesregistreringen i Danmark, fordi filialen i Sverige løsriver fra hovedsædet i Danmark, når hovedsædet indgår i en dansk fælles registrering. Filialen bliver til en selvstændig afgiftspligtig person. Denne holdning gav den danske regering udtryk for i det skriftlige indlæg. I det skriftlige indlæg fra EU-Kommissionen og andre lande gives der udtryk for den samme holdning som regeringens.

Status i sagen er, at der hverken kommer en mundtlig forhandling eller en udtalelse fra Generaladvokaten. Derfor afventer vi nu kun dommen.

Den danske holdning svarer til holdningen hos Kommissionen og de andre EU-lande, som har givet skriftlige indlæg. Dommen forventes at understøtte denne holdning, og jeg forventer derfor ikke, at dommen vil komme til at betyde dansk lovændring eller ændring af praksis.

Hvis dommen mod forventning bliver en anden, så vil jeg oversende en orientering til udvalget, herunder hvilke provenumæssige konsekvenser, der vil være forbundet.

FO Punkt 8. Uformel videokonference for EU's sundhedsministre den 2. december 2020

EUU alm. del (20) – bilag 98 (kommenteret dagsorden)

Sundhedsministeren forelagde punktet om forslaget til forordning om medicinsk teknologivurdering til forhandlingsoplæg. De øvrige punkter forelagde han til udvalgets orientering.

1. Rådskonklusioner om covid-19-erfaringer på sundhedsområdet

– *Udveksling af synspunkter*

Videokonference 2-3/12-20 – beskæftigelse m.v. – bilag 2 (samlenotat side 2)

Sundhedsministeren: Konklusionerne kommer bl.a. ind på en række udfordringer, som skal løses for at kunne sikre lægemiddelforsyningen. Det anerkendes, at forsyningsproblemer for medicinsk udstyr og værnemidler udgjorde en trussel i begyndelsen af covid-19 krisen, og at der i fremtiden skal være større fokus på forsyningen af disse produkter.

Regeringen deler bekymringen om forsynings sikkerheden. Vi deler også bekymringen om, at EU er for afhængig af et begrænset antal tredjelande, når det kommer til produktion af aktive farmaceutiske ingredienser (API) og kritiske lægemidler. Regeringen er derfor enig i, at der er behov for at sikre incitamenter til at sprede forsyningskæderne ud på flere leverandører, så forsynings sikkerheden forbedres for alle medlemslande. I den forbindelse fremhæver konklusionerne den nye EU-lægemiddelstrategi, som jeg vender tilbage til om lidt.

Rådskonklusionerne sætter desuden fokus på samarbejdet om etablering af en europæisk infrastruktur for sundhedsdata – et såkaldt European Health Data Space. Regeringen er enig i, at der er potentiale i at understøtte bedre anvendelse af sundhedsdata på tværs af medlemslandene. Men det er helt afgørende, at følsomme sundhedsdata behandles på en sikker og forsvarlig måde. Derfor er det vigtigt for os, at vi i det videre arbejde er meget opmærksomme på, at brug af sundhedsdata skal gå hånd i hånd med høj databeskyttelse samt hensyn til danske forhold og lovgivning på området.

Jeg vil fremhæve, at rådskonklusionerne opfordrer medlemslandene til at koble deres nationale smitteopsporings-apps til den europæiske gateway, så de kan bruges på tværs af europæiske grænser. Den danske app har siden starten af november været tilsluttet den europæiske løsning, så den fungerer sammen med andre europæiske apps, der er baseret på samme privatlivsorienterede teknologi som den danske.

Samlet set stiller regeringen sig positivt over for formandskabets initiativ. Det er vigtigt, at vi allerede nu samler op på de foreløbige erfaringer fra pandemien og begynder arbejdet med at styrke det fælles beredskab over for kommende sundhedskriser. Regeringen kan derfor tilslutte sig rådskonklusionerne.

2. Opbygningen af en europæisk sundhedsunion inkl. Kommissionens lovgivningspakke for EMA, ECDC og grænseoverskridende sundhedstrusler

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0725, KOM (2020) 0724, KOM (2020) 0727 og KOM (2020) 0726

Videokonference 2-3/12-20 – beskæftigelse m.v. – bilag 2 (samlenotat side 7)

Sundhedsministeren: Den 11. november fremsatte Kommissionen tre forordningsforslag, som skal styrke Det Europæiske Lægemiddelagentur, EMA, og Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme, ECDC. Der er også et tredje forslag, der skal styrke den generelle ramme for koordination og indsats mod grænseoverskridende sundhedstrusler i EU, og som erstatter en eksisterende rådsafgørelse fra 2013.

Forslagene er nye, og vi har derfor ikke haft mulighed for at se på alle detaljer endnu. Jeg præsenterer regeringens foreløbige holdning i dag – og så oversender vi selvfølgelig grund- og nærhedsnotater til udvalget for alle tre forslag.

Forslagenes formål er overordnet at gøre EU og medlemslandene bedre i stand til at håndtere sundhedskriser og styrke sundhedssikkerheden. Det stiller regeringen sig grundlæggende positiv over for. I den forbindelse er vi også enige i, at vi skal styrke mandaterne for de to agenturer, ECDC og EMA, så de kan levere faglig rådgivning i forbindelse med håndteringen af grænseoverskridende sundhedstrusler.

EMA bliver med forslaget bedre rustet til at kunne agere hurtigt, effektivt og koordineret i alvorlige situationer som den aktuelle pandemi. Det skal bl.a. ske gennem en styrket monitorering af forsyningen af – og efterspørgslen efter lægemidler og medicinsk udstyr. Covid-19-pandemien har demonstreret en række svagheder med hensyn til at sikre tilgængeligheden af lægemidler og medicinsk udstyr i EU.

I de enkelte medlemslande har vi derfor været nødt til at træffe vores egne nationale foranstaltninger for at sikre forsyningssikkerheden. Det har vi heldigvis generelt været gode til i Danmark. Vi har derfor ikke oplevet mangel på kritisk medicin, og vi har generelt haft de nødvendige værnemidler og medicinsk udstyr. Men vi er enige med Kommissionen i, at der er behov for at sikre forsyningen i EU af de helt afgørende produkter under fremtidige sundhedskriser – så der tænkes på tværs af alle medlemslande og vi f.eks. undgår hamstring – det er noget af det, et styrket EMA skal bidrage til.

ECDC skal med forslaget have styrket sin kapacitet til at foretage epidemiologisk overvågning og til at analysere udbrud af smitsomme sygdomme. ECDC vil også få styrket sit mandat til at levere sundhedsfaglig rådgivning og anbefalinger til medlemslandene. Der er også lagt op til, at ECDC skal spille en central rolle i en indsats for at styrke det fælles sundhedsberedskab i EU. Centeret skal blandt andet bidrage til etablering af en europæisk beredskabsplan og til en løbende evaluering og videreudvikling af de nationale beredskaber. ECDC skal også sikre, at en såkaldt EU sundhedsindsatsgruppe, EU Health Task Force, kan mobiliseres til at assistere i håndteringen af lokale sygdomsudbrud både i medlemslandene og i tredjelande.

I henhold til de overordnede rammer for samarbejdet foreslås det bl.a., at Sundhedssikkerhedskomiteén (HSC, Health Security Committee) får udvidet sine ansvarsområder, så den kan vedtage udtalelser og vejledninger til medlemslandene.

ECDC skal hvert tredje år gennemføre en kontrolundersøgelse af medlemslandenes implementering af de nationale beredskabsplaner. Medlemslandene forpligtes i den sammenhæng til – på baggrund af undersøgelsen – at udarbejde en handlingsplan, som skal adressere de anbefalinger, som ECDC måtte komme med. Med forslaget skal ECDC også have til opgave at udvikle en europæisk plan for forebyggelse, beredskab og respons med henblik på fremtidige sundhedskriser. Planen skal fastlægge en overordnet fælles ramme og bidrage til øget parathed i medlemslandene.

Som jeg nævnte indledningsvis, er regeringen grundlæggende positivt indstillet over for at styrke samarbejdet om sundhedssikkerhed i EU. Når vi ser på de foreløbige erfaringer fra den nuværende pandemi, er der ingen tvivl om, at samarbejdet kan forbedres, og at der f.eks. er behov for et styrket ECDC og for at sætte fokus på forsyningssikkerhed for lægemidler og medicinsk udstyr.

Samtidig er det vigtigt for regeringen at sikre, at medlemslandenes ansvar for det nationale sundhedsberedskab og for beslutninger om konkrete responstiltag respekteres. Vi har derfor også nogle forbehold i forhold til de foreslåede procedurer for evaluering og opdatering af de nationale beredskabsplaner. Og også i forhold til de beføjelser, som tillægges Kommissionen og sundhedssikkerhedskomiteén, når det gælder nationale indsatser og tiltag. Det er noget af det, vi skal se grundigt på i de kommende forhandlinger.

Det er også vigtigt, at samarbejdet skal tilrettelægges på en hensigtsmæssig og effektiv måde. Samarbejdet må ikke blive unødigt ressourcekrævende for de nationale myndigheder. Endelig er det vigtigt at afklare de mulige snitflader til WHO, så der bliver et godt samspil mellem de europæiske og de globale strukturer.

3. En lægemiddelstrategi for Europa

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0761

Videokonference 2-3/12-20 – beskæftigelse m.v. – bilag 2 (samlenotat side 14)

Sundhedsministeren: Strategien har været efterspurgt af Rådet gennem længere tid og er kun blevet mere aktuel i lyset af udfordringerne på lægemiddelområdet i forbindelse med covid-19 krisen. Det er positivt, at Kommissionen med lægemiddelstrategien tager fat på nogle af de problemstillinger om f.eks. forsyningssikkerhed, som der er kommet ekstra fokus på under pandemien.

Regeringen er også positiv over for, at Kommissionen med sin nye strategi tager fat på en række andre områder, som vi mener bør have meget høj prioritet. Det er bl.a. spørgsmål om tilgængelighed af medicin og om overkommelige priser. Det er også et spørgsmål om at sikre gode rammer for innovation og forskning i nye behandlingsmetoder til gavn for patienterne og for lægemiddelindustriens globale konkurrencedygtighed.

Som sagt er regeringen positivt stemt over for strategien, men det er naturligvis afgørende, hvilke konkrete tiltag – både lovgivningsmæssige og ikke-lovgivningsmæssige – Kommissionen vil lægge frem i det kommende arbejde med at implementere strategien.

FO 4. Forslag til forordning om medicinsk teknologivurdering

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2018) 0051

Videokonference 2-3/12-20 – beskæftigelse m.v. – bilag 3 (supplerende samlenotat)

EUU alm. del (19) – bilag 315 (udvalgsmødereferat side 442, senest behandlet i EUU)

Sundhedsministeren: Ud over den uformelle videokonference vil jeg også forelægge Kommissionens forslag til forordning om medicinsk teknologivurdering, det såkaldte HTA-forslag, der blev fremsat tilbage i 2018. Forhandlingerne er trukket ud og har i perioder ligget mere eller mindre stille. Nu har det tyske formandskab sat sig for at forsøge at få sagen løst, og arbejdet med forslaget bevæger sig ind i en afgørende fase. Det er muligt, at formandskabet allerede i december vil gå til Coreper for at få mandat til at indlede drøftelser med Europa-Parlamentet.

HTA, Health Technology Assessment, er et redskab, der primært anvendes til at sikre et informeret beslutningsgrundlag, når nye lægemidler og medicinsk udstyr skal tages i brug. HTA'er ligger til grund for medlemslandenes forhandlinger og beslutninger om indkøb af lægemidler og medicinsk udstyr – og prisfastsættelse af og tilskud til lægemidler og medicinsk udstyr.

Et eksempel på brugen af HTA er Medicinrådets vurderinger af, om nye, dyre lægemidler skal anbefales som standardbehandling. Min forgænger og jeg har tidligere orienteret udvalget om de bekymringer, som Kommissionens HTA-forslag har givet anledning til, senest i forbindelse med min forelæggelse i forbindelse med rådsmødet i december 2019. I dag forelægger jeg sagen som forhandlingsoplæg.

Det overordnede formål med HTA-forslaget er at indføre et styrket samarbejde om fælles vurderinger af visse nye lægemidler og visse typer medicinsk udstyrs kliniske effekt, sammenholdt med eksisterende behandlingsformer. De fælles vurderinger skal understøtte medlemslandenes beslutninger om at tage nye lægemidler og medicinsk udstyr i brug og dermed bidrage til en effektiv anvendelse af ressourcerne og forbedre forudsigeligheden for erhvervet.

Dermed vil forslaget bl.a. bidrage til, at den ekspertise, der findes i forskellige medlemslande, kan bringes i spil og anvendes i fællesskab med henblik på vanskelige kliniske vurderinger af nye lægemidler og nyt medicinsk udstyr. Det er grundlæggende positivt.

Det er også positivt, at forslaget kan medføre økonomisk-administrative besparelser for erhvervet, fordi der bliver færre parallelle ansøgningsprocesser på tværs af medlemslandene.

Det tyske formandskab har sat sig for at forsøge at løse forslagets centrale knaster hen over dette efterår. Der er gode takter i det foreliggende kompromisforslag. Der er bl.a. foreslået en opblødning af det element i Kommissionens oprindelige forslag, som har vakt særlig bekymring fra dansk side, nemlig det, at de fælles kliniske vurderinger skulle være obligatoriske at bruge i medlemslandene, uanset om de er relevante i den nationale kontekst eller ej.

Vi ser også positivt på, at der er blødt op på et andet punkt således, at landene nu ikke forpligtes til at anvende den fælles EU-metode ved nationale kliniske vurderinger. Det skyldes, at disse obligatoriske elementer kunne påvirke vores muligheder for at sikre, at ressourcerne bruges klogt i det danske sundhedsvæsen. Den kontekst, vi bruger lægemidler og medicinsk udstyr i Danmark, er meget forskellig i de forskellige europæiske sundhedsvæsner. Og derfor vil nogle kliniske vurderinger simpelthen ikke passe ind i en dansk kontekst.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går ud på, at Danmark tilslutter sig forordningsforslaget. I de videre forhandlinger vil regeringen lægge afgørende vægt på, at anvendelse af de fælles kliniske vurderinger, ikke er obligatorisk for medlemslandene. Derudover vil regeringen lægge afgørende vægt på, at landene ikke forpligtes til at anvende en EU-fælles metode ved nationale kliniske vurderinger. Vi vil fra dansk side generelt arbejde for et afbalanceret forslag, der ikke skaber unødige forsinkelser for patienters adgang til nye innovative lægemidler eller medicinsk udstyr, eller unødvendige byrder for de virksomheder, der udvikler dem.

Regeringen vil også arbejde for, at medlemslandene kan påbegynde nationale kliniske vurderinger på det tidspunkt, hvor de eksempelvis konstaterer, at det materiale og de data, som virksomhederne har fremsendt, må erklæres uegnet i en national kontekst. Det vil betyde, at arbejdet med den samlede HTA ikke risikerer at blive forsinket, hvilket kan være til skade for patienterne. Og vi vil arbejde for, at medlemslandene får tilstrækkelig indflydelse i forbindelse med fastsættelsen af implementerende lovgivning.

Jan E. Jørgensen spurgte, om en obligatorisk, fælles europæisk værdivurdering ville reducere danske patienters ventetid på behandling med nye lægemidler og medicinsk udstyr. Kunne det resultere i øget ventetid, hvis Danmark ikke forpligtede sig til den fælles vurdering? Ville den administrative byrde blive større ved både at skulle igennem en europæisk og en national vurdering?

Katarina Ammitzbøll meddelte, at Det Konservative Folkeparti støttede regeringens forhandlingsoplæg.

Sundhedsministeren svarede, at konsekvenserne ved forordningsforslaget afhang af den konkrete tilrettelæggelse, som endnu ikke var afklaret. Regeringen arbejdede for en præcisering, der muliggjorde sideløbende fælles og nationale kliniske vurderinger. Virksomheder med ønske om at komme ind på det europæiske marked stod i dag med en tung administrativ opgave, som en fælles klinisk vurdering alt andet lige ville lette.

I enkelte tilfælde vil der være brug for en national klinisk vurdering, og her er det et krav, at EU-vurderingen skal indgå som dokumentation. Dog forventede man, at man i langt de fleste tilfælde ville kunne benytte sig af den europæiske vurdering.

Med hensyn til administrative byrder forholdt det sig således, at mindre virksomheder på lige fod skulle have mulighed for at dokumentere gennem apparatet, der ellers var tilpasset større virksomheder. For at sikre en ordentlig faglig gennemgang i EU måtte man sikre en balance mellem virksomhedernes behov for at få lettet processerne og medlemslandenes ønsker om at tilgodese særlige nationale behov. Visse dele af industrien havde gerne set et mere obligatorisk system end det, der fremgår af kompromisforslaget – dette gjorde ministeren også. Det afgørende var, at det ikke udgjorde et forsinkende led i processen, men en mere sikker grund at træffe afgørelse ud fra.

Formanden konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten havde ytret sig imod det.

5. Eventuelt

European Health Emergency Preparedness and Response Authority (HERA)

Ulla Tørnæs bad ministeren sætte ord på, hvordan agenturet HERA skulle realiseres i praksis. Set i lyset af at Danmark havde en international anerkendt life science-sektor, var Venstre optaget af undersøge, hvorvidt Danmark og EU kunne drage fordel af at placere HERA på dansk jord.

Sundhedsministeren forklarede, at HERA svarede til det amerikanske Biomedical Research and Development Authority (BARDA). Formålet var bl.a. at gøre EU og medlemslandene i stand til hurtigere at kunne tage avancerede medicinske og øvrige tiltag i brug i tilfælde af sundhedskriser ved at sikre værdikæden fra udvikling til fordeling og anvendelse.

Kommissionen havde givet til kende, at et forslag om etablering af agenturet ville blive fremsat på et senere tidspunkt. Regeringen var af den opfattelse, at der var tale om en fysisk etablering, men det var ikke endeligt meldt ud fra Kommissionen. Det kunne ikke afvises, at agenturet kunne etableres i Danmark. Ministeren ville vende tilbage til udvalget, når der var mere information at forholde sig til.

Ulla Tørnæs spurgte, om regeringen ville gøre en indsats for, at agenturet blev placeret i Danmark. Med henblik på placeringen af EMA havde Danmark været langt fremme i listen af kandidater. Hun var af den holdning, at nogle lande skyldte Danmark at blive værtsland, og opfordrede regeringen til at støtte Venstres finanslovsforslag, hvor man havde afsat midler til at analysere muligheden for at iværksætte en dansk kampagne for at blive værtsland for HERA.

Sundhedsministeren svarede, at han ville læse forslaget. Hvis man kunne bygge videre på Danmarks position under udbuddet af EMA, skulle det undersøges, men man måtte se et konkret forslag, før man kunne se på finansieringen.

6. Siden sidst

a) EU4Health sundhedsprogrammet

Sundhedsministeren: Forslaget blev fremsat i maj 2020 og jeg forelagde sagen til forhandlingsoplæg tilbage i juni måned. I oktober fik det tyske formandskabet mandat til at indlede forhandlinger med Europa-Parlamentet om programmets indhold. Formandskabet forventer, at der kan opnås enighed med Parlamentet inden udgangen af 2020.

I forhold til programmets budget foreslog Kommissionen oprindeligt en samlet ramme på 69,8 mia. kr. Det Europæiske Råd blev i juli enig om en ramme på 12,6 mia. kr., og som følge af de seneste forhandlinger med Europa-Parlamentet ser det nu ud til at den samlede ramme lander på omkring 37,9 mia. kroner. Vi afventer nu en endelig aftale om EU's budget. Som jeg tidligere har nævnt for udvalget, så vil budgetrammen naturligvis have betydning for ambitionsniveauet.

Vores hovedprioritet fra dansk side er fortsat, at programmet skal bidrage til at styrke sundhedssikkerheden i EU. Under drøftelserne i Rådet har der også været bred opbakning til vores ønske om en komitéprocedure, der skal sikre, at landene får indflydelse på den løbende prioritering af midlerne under programmet. Vi har også arbejdet for, at vigtige emner som bekæmpelse af antibiotikaresistens, håndtering af kroniske sygdomme, bekæmpelse af ulighed i sundhed og håndteringen af smitsomme sygdomme fik plads i programmet.

Det er min forventning, at der kan opnås en aftale med Europa-Parlamentet, som samlet set imødekommer de danske prioriteter, og som vi kan tilslutte os.

Punkt 9. Uformel videokonference for EU's kultur- og medieministre den 1. december 2020

EUU alm. del (20) – bilag 98 (kommenteret dagsorden)

Kulturministeren forelagde punktet til udvalgets orientering.

1. Forberedelse på fremtiden – genopretning af kultur- og mediesektoren fra COVID-19-pandemien

– *Politisk drøftelse*

Videokonference 30/11-1/12 – uddannelse m.v. – bilag 3 (samlenotat)

Kulturministeren: Formandskabet har stillet to forslag, som ministre kan forholde sig til i deres indlæg på mødet. For det første at man skal styrke de europæiske støtteprogrammer og sikre, at kultur- og mediesektoren er informeret om mulighederne for støtte af programmerne. For det andet at man skal lette reguleringen – f.eks. i forhold til rejserestriktioner – til gavn for kultur- og mediesektoren og sikre, at disse sektorer kan drage fordel af de muligheder, som ligger i EU's Genopretningsfacilitet (Recovery and Resilience Facility – RFF), når den bliver implementeret på nationalt plan.

Danmark og de øvrige europæiske lande befinder sig desværre i epicentret for den anden bølge af covid-19-pandemien. Både herhjemme og i resten af EU har det betydet, at det har været nødvendigt at skærpe restriktioner og anbefalinger yderligere. Som I ved, går det ud over vores kulturliv. Derfor er videokonferencen en vigtig mulighed for regeringen til at udveksle erfaringer med de øvrige europæiske lande om, hvordan vi kan sikre genopretning af kulturlivet og medierne efter følgerne af covid-19, så vi også har et kulturliv og en mediesektor i fremtiden.

I Danmark har vi bl.a. gennem generelle og målrettede hjælpepakker haft fokus på at holde hånden under kulturlivet og medierne. I andre europæiske lande er der tilsvarende indført tiltag og hjælpepakker til at støtte kulturlivet gennem covid-19-krisen. Da jeg drøftede covid-19 med mine ministerkolleger i maj i år, kunne man ane et håb om, at den værste krise var overstået. Desværre har det vist sig ikke at være tilfældet, og vi skal nok se i øjnene, at covid-19 ikke forlader os her og nu. Derfor giver det mening at arbejde for at ruste kulturen og medierne med henblik på fremtiden.

Siden marts i år har regeringen sammen med et bredt flertal af Folketingets partier afsat i alt over 3 mia. kr. til at støtte kultur- og medieområdet samt idræts- og foreningslivet. Der har været fokus på økonomisk støtte, puljer til nye aktiviteter og støtte til at udvikle nye formater og platforme for kulturlivet, der er tilpasset gældende restriktioner og retningslinjer.

De tiltag, som regeringen har iværksat for at hjælpe kulturen og medierne, har taget udgangspunkt i nationale og lokale forhold. Det er den måde, hvorpå vi mener, at hjælpen bedst når ud og giver effekt. Derfor ser regeringen ikke umiddelbart mod EU for at genoprette dansk kultur og danske medier. Men de EU-midler, der allerede er målrettet kulturområdet inden for rammerne af EU-programmet Et Kreativt Europa, kunne have fokus på at støtte samarbejdsprojekter om nye aktiviteter og formidlingsformer, der er tilpasset covid-19-restriktioner. På den måde kunne vi høste vigtige erfaringer til gavn for alle.

Vi oplever allerede nu mange eksempler på, at kulturlivet har tilpasset sig restriktioner og retningslinjer med nye innovative løsninger – nogle gange digitale, nogle gange på anden måde – og at der er efterspørgsel efter at finde nye formater, så man stadig kan opleve sit kulturliv, sit idrætsliv eller at være aktiv i foreningslivet igennem covid-19-krisen.

Regeringen kan ligeledes støtte, at der kommer øget opmærksomhed om at informere kultur- og mediesektoren om mulighederne for at søge støtte fra relevante EU-støtteprogrammer som f.eks. forskningsprogrammet Horizon Europe eller Erasmus+.

Med hensyn til EU's Genopretningsfacilitet støtter regeringen, at landenes genopretningsplaner skal være konsistente med de udfordringer og anbefalinger, der er blevet identificeret – særligt anbefalinger, der er relevante for den grønne og digitale omstilling samt for styrkelse af vækst, arbejdspladser og robusthed. Jeg ser frem til dialogen med mine ministerkolleger om, hvordan vi på tværs af de europæiske lande kan genoprette og ruste kultur- og mediesektoren til fremtiden.

2. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

3. Siden sidst

Rådskonklusioner om kønsligestilling på kulturområdet

Kulturministeren: Det har vist sig, at ikke alle lande kunne bakke op om udkastet til rådskonklusioner om kønsligestilling på kulturområdet, som jeg skriftligt orienterede udvalget om i sidste uge. Formandskabet har i stedet udsendt formandskabskonklusioner om emnet, som støttes af et overvældende flertal af lande.

Punkt 10. Uformel videokonference for EU's sportsministre den 1. december 2020

EUU alm. del (20) – bilag 98 (kommenteret dagsorden)

Kulturministeren forelagde punktet til orientering.

1. Internationale idrætsbegivenheder under COVID-19-pandemien

– *Politisk drøftelse*

Videokonference 30/11-1/12 – uddannelse m.v. – bilag 4 (samlenotat)

EUU alm. del (20) – bilag 87 (udvalgsmødereferat side 1042, senest behandlet i EUU 29/5-20)

Kulturministeren: Formandskabet har også sat covid-19 på dagsordenen for sportsområdet. Der er lagt op til, at sportsministrene skal drøfte emner, der relaterer sig til covid-19-pandemiens indflydelse på sportssektoren – særligt med fokus på internationale og europæiske idrætsbegivenheder.

Covid-19 har haft alvorlige konsekvenser i hele EU, og også idrætssektoren er på tværs af landene hårdt ramt som følge af virusudbruddet. Når det gælder sportsområdet, er erfaringsudveksling og videndeling det primære omdrejningspunkt for EU-samarbejdet. For at afbøde de økonomiske konsekvenser af covid-19 har regeringen med støtte fra et stort flertal i Folketinget sikret, at idrætten og foreningslivet har fået over 350 mio. kr. til idrætsforeningerne, og regeringen har desuden bevilget 15 mio. kr. til DIF og Team Danmark til forberedelserne til OL og PL i 2021.

Desværre er det sådan, at store begivenheder som f.eks. EM i fodbold 2020, hvoraf en række af kampene skulle være spillet i København, er blevet udskudt til 2021. Det er selvfølgelig håbet på nuværende tidspunkt, at det fortsat vil kunne lade sig gøre. På grund af udskydelse af EM til 2021, er den planlagte start af verdens største cykelsportsbegivenhed, Tour de France, i 2021 udskudt til 2022. På det tidspunkt må vi virkelig håbe, at pandemien har sluppet sit tag. Også andre store begivenheder som f.eks. OL i Tokyo er udskudt fra 2020 til 2021.

Regeringen følger udviklingen meget nøje og håber som alle andre, at arrangementerne kan gennemføres så vidt muligt, ligesom enkelte har vovet sig ud i f.eks. badminton og nu altså prøver håndbold. Men for nuværende er det nok svært at kunne sige mere, før vi alle sammen ved mere om, hvornår 2. bølge af covid-19 har lagt sig.

Regeringen finder det på den baggrund relevant at udveksle erfaringer om mulige initiativer, der kan understøtte sektoren med et langsigtet perspektiv. Regeringen mener samtidig som i tilfældet med kulturområdet, at man først og fremmest bør tage udgangspunkt i nationale og lokale forhold for at sikre den mest effektive respons både med henblik på arrangementer, og hvordan idrætslivet er organiseret, men i virkeligheden også, hvordan smittetrykket udvikler sig nationalt og lokalt. Regeringen forventer at deltage i drøftelsen med afsæt i nationale tiltag til afbødning af følgerne af covid-19.

2. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

3. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 11. Uformel videokonference for EU's beskæftigelses- og socialministre den 3. december 2020

EUU alm. del (20) – bilag 98 (kommenteret dagsorden)

Beskæftigelsesministeren forelagde alle punkter til orientering.

1. Nye arbejdsformer – menneskecentreret arbejde: Sikring af ordentlige arbejdsforhold og social sikring i platformsøkonomien

– *Udveksling af synspunkter*

Videokonference 2-3/12-20 – beskæftigelse m.v. – bilag 1 (samlenotat side 2)

Beskæftigelsesministeren: Drøftelsen skal bl.a. ses i lyset af Kommissionens arbejdsprogram for 2021. Kommissionen har meddelt, at man vil præsentere en konsekvensanalyse i 1. kvartal 2021 og senere det egentlige forslag i 4. kvartal 2021.

Regeringen svarede i september 2020 på Kommissionens høring om lovgivningen om digitale tjenester, såkaldt "Digital Services Act". Her tilkendegav regeringen, at arbejdsforhold for platformsarbejdere har et bredere arbejdsmarkedsmæssigt perspektiv, og at den del derfor bør behandles separat og ikke som del af lovgivningen af digitale tjenester.

Jeg hilser derfor Kommissionens udmelding i arbejdsprogrammet velkommen og ser frem til den kommende drøftelse blandt EU's beskæftigelses- og socialministre på videokonferencen.

Jeg vil under drøftelsen understrege vigtigheden af, at platformsarbejdere har ordentlige arbejdsforhold. Samtidig vil jeg gøre det klart, at det er helt centralt, at arbejdsmarkedets parter deltager i denne drøftelse – både med henblik på at identificere udfordringer og løsninger på nationalt niveau såvel som på EU-niveau. Jeg vil også gøre det klart, at et kommende udspil fra Kommissionen skal respektere de forskellige arbejdsmarkedsmønstre i EU og sikre parternes autonomi. Endelig vil jeg tilkendegive, at arbejdsmarkedets parter og regeringen ikke ønsker, at der introduceres en tredje kategori af personer, som hverken er lønmodtagere eller selvstændige i det videre arbejde med at sikre ordentlige arbejdsforhold til platformsøkonomien.

Jan E. Jørgensen spurgte, om regeringen ville arbejde for platformsøkonomier som Wolt eller ej.

Beskæftigelsesministeren forklarede, at det ikke drejede sig om, hvorvidt regeringen ville arbejde for, at den slags virksomheder kunne eksistere, men snarere, at regeringen var skeptisk over for at introducere en tredje kategori af lønmodtagere, som hverken kan betegnes som selvstændige eller almindelig lønmodtagere. Regeringens fokuserede på, at der skulle være ordentlige arbejdsforhold for alle.

Jan E. Jørgensen spurgte, om det var en overfortolkning, at det i praksis ville gøre livet vanskeligt for virksomheder med samme succesrige forretningsmodel som Wolt.

Beskæftigelsesministeren svarede, at der fandtes mange produkter, der mindede om Wolts. Kerne i den type forretning var, at man havde været dygtige til at udvikle et redskab, der var tilgængeligt og nemt at bruge, men værdien af produktet burde ikke afhænge af muligheden for at kunne ansætte medarbejdere på dårlige vilkår. De ansatte skulle enten være selvstændige med samme

vilkår som øvrige selvstændige eller lønmodtagere med samme rettigheder som øvrige lønmodtagere.

Jan E. Jørgensen indvendte, at mange havde interesse i den store frihed og fleksibilitet, der er forbundet med at have et forhold som selvstændig på en allerede etableret platform. Principielt adskilte det sig ikke fra at åbne f.eks. en 7-Eleven. Det var en stigende tendens. Mange efterspurgte muligheden for en ekstra indtjeningsmulighed, hvor det lå én frit for, hvornår og hvor længe man arbejdede.

Beskæftigelsesministeren understregede, at regeringen ikke var imod platformsøkonomi. Han gav Jan E. Jørgensen ret i, at man ville komme til at se mere af den type ansættelser. Regeringen var bekymret for, at det indebar nogle løsninger, hvor de ansatte blev stillet ringere med hensyn til rettigheder. Han mente ikke, at det at få en ordentlig løn og have ordentlige rettigheder som lønmodtager var i modstrid med at være i stand til at lægge de timer, man ville – heller ikke det at være selvstændig med de tilhørende rettigheder og pligter.

Han medgav, at det var et vanskeligt emne, da der var tale om et nyt felt. Alligevel kunne man notere sig en lang række fremskridt, bl.a. den forhenværende statsminister Lars Løkke Rasmussens præsentation af en ny overenskomst på området. Beskæftigelsesministeren var optimistisk, men samtidig meget optaget af, at der blev banet vej politisk for at skabe ordentlige betingelser for, at virksomhederne kan eksistere og have fungerende produkter, mens medarbejderne nyder ordentlige vilkår.

2. Implementering af Kommissionens ligestillingsstrategi for 2020-2025 for at sikre en ligestillet arbejdsmarkedsdeltagelse for kvinder og mænd

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0152

Videokonference 2-3/12-20 – beskæftigelse m.v. – bilag 1 (sammenotat side 4)

Beskæftigelsesministeren: Drøftelsen viser den tætte sammenhæng, der er mellem ligestillingsområdet og beskæftigelsesområdet, og jeg er glad for, at jeg som ny ligestillingsminister har mulighed for at bidrage til den europæiske debat på det kommende møde.

Jeg ser frem til at samarbejde med udvalget – nu også om ligestillingsområdet.

Drøftelsen på videokonferencen tager udgangspunkt i Kommissionens ligestillingsstrategi, og på den måde har formandskabet lagt op til en bred drøftelse. Kommissionens ligestillingsstrategi består nemlig af mange forskellige elementer, der rækker ind på forskellige områder.

Regeringen bakker op om, at Kommissionen har udarbejdet en ligestillingsstrategi, og at ligestillingsspørgsmålet integreres i EU's arbejde. Fra dansk side vil vi derfor benytte videokonferencen til at bakke klart op om ligestillingsstrategiens grundlæggende fokus på at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd og på at fremme LGBTI-personers lige muligheder. Regeringen støtter også ligestillingsstrategiens fokus på at styrke kvinder og mænds lige muligheder på arbejdsmarkedet.

Et element i den sammenhæng er orlovsdirektivet, som regeringen er godt i gang med at analysere betydningen af i en dansk kontekst – i tæt dialog med arbejdsmarkedets parter i det såkaldte Implementeringsudvalg. Dialogen med parterne er en meget vigtig del af forberedelserne til gennemførelsen af direktivet.

Da regeringen afventer Implementeringsudvalgets arbejde, kan vi altså endnu ikke sige noget om den konkrete model for gennemførelsen. Når Implementeringsudvalgets arbejde er afsluttet, vil Folketingets partier blive inviteret til politiske drøftelser af, hvordan barselsreglerne – i forbindelse med gennemførelsen af direktivet – bedst understøtter både at kvinder og mænd tager del i omsorgsforpligtelser, men så vi samtidig sikrer den bedste løsning for børn i brudte familier.

Formandskabet lægger også op til, at man på mødet kan drøfte, hvad der lægges i ligestillingsstrategiens formulering; "women and men, girls and boys, in all their diversity, are equal". Det kan blandt andet dække over, at også LGBTI-personer skal være omfattet af målgruppen. Denne formulering har fået nogle få lande til at tage afstand fra ligestillingsstrategien og modsætte sig, at den nævnes i en række vedtagelsestekster, da disse lande ikke støtter en fælles EU-indsats for LGBTI-personer. Det kan på længere sigt vise sig problematisk, hvis det dermed bliver sværere at gennemføre ligestillingsarbejdet i EU.

Fra dansk side vil vi på mødet aktivt støtte Kommissionens ligestillingsstrategi, herunder at hovedfokus ligger på kvinder og mænd, og at LGBTI-personer inkluderes, når det er relevant.

3. Eventuelt

Mindsteløn

Beskæftigelsesministeren: Kommissionen præsenterede den 28. oktober deres direktivforslag. Mange af jer havde lejlighed til at deltage ved Beskæftigelsesministeriets tekniske gennemgang af direktivforslaget den 5. november – og tak for det! Det er en sag, der – med god grund – optager os alle. Som I ved, får vi lejlighed til at drøfte sagen på det samråd, som Morten Messerschmidt har taget initiativ til, og som afholdes i forlængelse af dette møde. For nu vil jeg benytte lejligheden til at orientere udvalget om status over forslaget.

Regeringen er – som jeg tror I alle har hørt – generelt kritisk over for, om forslaget kan fremsættes med hjemmel i den bestemmelse, Kommissionen har brugt. Derfor sætter vi også pris på, at EU-formandskabet – på dansk foranledning – allerede har bedt Rådets Juridiske Tjeneste om at vurdere hjemmelsgrundlaget. Det er en usikkerhed, der skal afklares.

Regeringen har i mandags sendt grund- og nærhedsnotat til udvalget. I vurderingen af nærhedsprincippet har vi taget udgangspunkt i, om forslaget fra Kommissionen respekterer parternes aftalefrihed på lønområdet fuldt ud. Det er som bekendt vores vurdering, at konkrete elementer i forslaget ikke respekterer dette. Det gælder forslagets artikel 4, stk. 2 om fremme af kollektive forhandlinger ved en overenskomstdækning under 70 pct. og artikel 11 og 12 om håndhævelse.

Derfor erklærer regeringen sig delvist uenig i Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt. Med hensyn til den øvrige proces så kan jeg oplyse, at der indtil nu har været afholdt to arbejdsgruppemøder om sagen i Bruxelles, hvor det igen er gjort klart, at rigtig mange lande har stor interesse i sagen – af den ene eller af den anden årsag. Der bliver stillet mange spørgsmål til Kommissionen – både om hjemmelsgrundlaget og om det konkrete indhold i direktivet.

Det næste arbejdsgruppemøde afholdes på mandag, hvor vi igen vil bede Kommissionen om at svare på spørgsmål om de centrale danske bekymringer. Som I ved, har formandskabet på dansk foranledning allerede bedt Rådets Juridiske Tjeneste om deres juridiske vurdering af hjemmelsgrundlaget. Vi ved stadig ikke, hvornår den vurdering kommer, men vi håber på, at det sker inden for en måneds tid. Den vil være helt afgørende for, hvordan vi kommer til at stå fremadrettet.

Jeg vil ikke gå meget mere ind i detaljerne for nu, men jeg ser frem til at drøfte sagen med udvalget på samrådet om lidt.

Forordning 883

Beskæftigelsesministeren: Dernæst vil jeg benytte lejligheden til at orientere udvalget om seneste udvikling i en sag, der efterhånden har optaget os alle i en årrække. Det handler om revision af forordning 883/04 om koordination af sociale sikringsydelser – eller bare ”883”, som mange kalder den.

Det tyske EU-formandskab har genoptaget forhandlingerne om denne sag i september måned. Det forlyder fra forhandlingerne, at Europa-Parlamentet og Rådet fortsat har svært ved at nå til enighed. Det kompromisforslag, der i øjeblikket ligger på forhandlingsbordet, er set med danske øjne ikke balanceret. Det er fortsat usikkert, hvornår der kan indgås en endelig aftale. Indtil da, arbejder regeringen for at trække aftalen så meget som muligt i retning af de danske ønsker.

Implementering af den sociale søjle

Beskæftigelsesministeren: På rådsmødet vil Kommissionen fortælle om status over arbejdet med den kommende handlingsplan for implementering af den europæiske søjle af sociale rettigheder. Det er forventningen, at Kommissionen vil præsentere handlingsplanen i 1. kvartal 2021.

Jeg vil nævne, at Kommissionen har iværksat en offentlig høring om den kommende handlingsplan, der udløber med udgangen af november. Regeringen vil sende et svar på denne høring, og udvalget modtager en kopi, når det er sendt afsted. I høringssvaret vil regeringen blandt andet lægge vægt på, at søjlen ikke er juridisk bindende, og at den kommende handlingsplan skal respektere de forskellige arbejdsmarkedsmodeller og arbejdsmarkedets rolle og autonomi. Vi vil også benytte lejligheden til at understrege, at arbejdskraftens bevægelighed ikke bare skal være fri – den skal også være fair.

4. Siden sidst

Godkendelse af rådskonklusioner i skriftlig procedure

Beskæftigelsesministeren: På det aflyste rådsmøde skulle vi have behandlet en række rådskonklusioner. Disse vil i stedet blive godkendt i skriftlig procedure. Det drejer sig om rådskonklusioner om:

1. Fordelingen af omsorgsopgavers betydning for lønforskellen mellem mænd og kvinder;
2. Menneskerettigheder og anstændigt arbejde i globale værdikæder;
3. Den årlige strategi for bæredygtig vækst 2021 under det europæiske semester; og
4. Børnefattigdom

Det er alle vigtige temaer, og fra dansk side kan vi støtte dem alle.

Punkt 12. Samråd med beskæftigelsesministeren vedr. samrådsspørgsmål E om mindsteløn

KOM (2020) 0682

EUU alm. del (2020-21) – samrådsspørgsmål E

KOM (2020) 0682 – bilag 2 (henvendelse af 24/11-20 fra Fagbevægelsens Hovedorganisation)

KOM (2020) 0682 – bilag 1 (grund- og nærhedsnotat vedr. passende mindstelønninger i EU)

EUU alm. del (20) – bilag 84 (svensk vurdering af nærhedsprincip)

KOM (2020) 0682 – svar på spm. 1, om den traktatmæssige hjemmel til direktivforslaget om passende mindstelønninger i EU, fra beskæftigelsesministeren

KOM (2020) 0682 – spørgsmål 2 (om oversendelse af vurderingen af hjemmelsgrundlaget fra Rådets juridiske tjeneste)

EU-note (20) – E 7 (note af 24/11-20 om regeringens vurdering af hjemmel og nærhedsprincip i direktivforslag om minimumsløn)

Samrådsspørgsmål E

Stillet af Morten Messerschmidt (DF) på vegne af Europaudvalget

”Ministeren bedes redegøre for de mulige konsekvenser af Kommissionens forslag om EU-mindsteløn, samt redegøre for, om ministeren er enig med juraprofessor Jens Kristiansens vurdering af konsekvenserne af forslaget, som de foreligger i notat udarbejdet af Dansk Metal (jf. Jyllands-Posten den 28. oktober 2020).”

Morten Messerschmidt begrundede på vegne af det samlede udvalg samrådsspørgsmålet ved at sige, at sagen efterhånden havde påkaldt sig en del interesse og debat. Høringsvarene var usædvanligt interessante, da de vekslede mellem at vurdere, at der ingen hjemmel var, og at hjemlen var uklar. Det eneste, der fremstod klart, var, at det var ganske uklart, om det var lovligt.

Det fremgik af juraprofessor Jens Kristiansens rapport for Dansk Metal, at forslaget om EU-mindsteløn kunne blive så alvorligt for det danske arbejdsmarked og det danske samfund, at det var grundlag for at tage det danske EU-medlemskab op til revision. Det var ingen hemmelighed, at regeringen og Dansk Folkeparti havde forskellige holdninger til, hvorvidt man skulle tage EU-medlemskabet op til revision, men i lyset af at Dansk Metal historisk set har stået Socialdemokratiet nærmere end Dansk Folkeparti, så Morten Messerschmidt grund til at høre ministerens tanker om sagen.

Beskæftigelsesministeren: Jeg vil indlede med at sige, at jeg altid synes, at der er god grund til i alle sager – hvad enten man er enig eller uenig – at lytte ekstra grundigt efter, når Dansk Metal tager ordet i den offentlige debat. Også på den baggrund vil jeg takke Morten Messerschmidt for at indkalde til dette samråd. Det er en sag, der optager os alle – og med rigtig god grund!

Jeg har ved flere lejligheder gjort det klart, at regeringen er lodret imod enhver regulering, der kan underminere den danske arbejdsmarkedsmodel – hvad enten det er direkte eller indirekte. For det

er nemlig min klare opfattelse, at der er bred opbakning til den tilgang på tværs af Folketingets partier. Når dét er tilfældet, hænger det jo især sammen med, at vi i Danmark gennem mere end 100 år har opbygget en velfungerende arbejdsmarkedsmodel. Det er en model, hvor beslutninger træffes af de interessenter, der er mest berørt og kender området bedst. Og det er en model, der skaber den nødvendige balance mellem fleksibilitet og arbejdstagernes beskyttelse. Det er værd at forsvare.

Kommissionens hensigter er der sådan set ikke noget i vejen med. Det synes jeg er vigtigt at få sagt. Men vi mener stadig ikke, at bindende lovgivning om mindstelønninger er vejen frem – netop fordi det kan få konsekvenser for lande med i forvejen velfungerende overenskomstbaserede systemer. Og jeg har jo hele tiden sagt, at djævelen ligger i detaljen, og at vi skal nærstudere forslaget, når det kommer.

Direktivets indhold

Nu har vi haft direktivet i en måneds tid, og jeg har på forhånd drøftet det flere gange med beskæftigelseskommissær Nicolas Schmit. Jeg mener ikke, at der er tvivl om, at Kommissionen helt reelt ikke ønsker, at EU skal blande sig i vores model. Nicolas Schmit besøgte mig for næsten et år siden og gav den forsikring.

Det fremgår da også af forslaget, at Kommissionen mener, at forslaget respekterer aftalefriheden. Der er heller ikke umiddelbart efter direktivet nogen pligt til, at Danmark skal indføre nogle rettigheder til løn for borgere, der ikke er omfattet af kollektiv overenskomst. Men som nogle af bestemmelserne er formuleret nu, kan vi godt være bekymrede for, om de alligevel kan give nogle rettigheder og dermed ikke fuldt ud respekterer aftalefriheden i den danske model. Det fremgår af det grund- og nærhedsnotat, som for 3 dage siden er blevet sendt til udvalget, og som Morten Messerschmidt refererer til.

Her har vi peget på, at artikel 11 om håndhævelse er uklart formuleret. Artikel 11 er det klareste eksempel på en bestemmelse, som vi skal have ændret, så det ikke efterlader fortolkningsrum til EU-Domstolen. Det kan ofte være vanskeligt, når der skal indgås kompromiser i Rådet og Europa-Parlamentet. Her kan det være fristende at lade en bestemmelse være uklar, hvis det er det, der skal til for at få et flertal. Og så er det jo, at EU-Domstolen kan få et spillerum for fortolkning. Det har vi set mange gange før. Det skal vi forhindre. Men først og fremmest skal vi have afklaret i Rådet, om medlemslandene mener, at der rent faktisk er hjemmel.

Hjemmel

Vi er selv skeptiske over for, om der er hjemmel. Og når jeg siger, at vi er skeptiske, så er det, fordi vi trods alt er åbne over for at lytte til, om der er argumenter, der kan overbevise om, at der er hjemmel til et rammedirektiv, som ikke giver individuelle rettigheder. Men Kommissionens argumenter for, at der hjemmel, har ikke overbevist os.

Derfor har regeringen som det første taget initiativ til, at hjemmelsspørgsmålet bliver udboret. Som I ved, har EU-formandskabet på dansk foranledning bedt Rådets Juridiske Tjeneste om en skriftlig vurdering af hjemmelgrundlaget for direktivet. Det er selvsagt helt afgørende at få klarhed over, om der overhovedet er hjemmel i traktaten til at gå videre med forslaget.

Kommissionen mener godt, at man kan foreslå et direktiv om lønforhold, når blot der ikke indføres direkte regulering af form af f.eks. bindende lønsatser eller pligt til at indføre mindsteløn. Vi synes dog som nævnt ikke, at Kommissionen har argumenteret overbevisende for det.

Jens Kristiansens vurdering – implicit

Spørger ønsker også min tilkendegivelse af, om jeg er enig med professor Jens Kristiansen. Jeg er enig med Jens Kristiansen i, at forslaget er bekymrende, og at vi skal være meget opmærksomme på detaljerne i det.

Derfor vil vi som nævnt især arbejde for at ændre artikel 11, så EU-Domstolen ikke får mulighed for fortolkningsrum. Jeg er også enig i, at vi skal udfordre hjemmelsgrundlaget – hvilket vi allerede er i gang med. Vi ser frem til udtalelsen fra Rådets Juridiske Tjeneste og til at drøfte udtalelsen i Rådet. Men det er vigtigt at holde fast i, at hvis man kommer frem til, at der er hjemmel til et forslag om rammer for mindsteløn, så er der helt klare begrænsninger i EU's kompetence. Og den begrænsning er både Kommissionen, Rådet, Europa-Parlamentet og EU-Domstolen underlagt. Det er nogle begrænsninger, som domstolen selv har fremhævet, og det kan den ikke løbe fra.

Afslutning

For at runde af vil jeg oplyse, at vi fortsætter arbejdet med at påvirke direktivet, selv om vi har bedt om en redegørelse om hjemmelsspørgsmålet. For det tog kører nemlig samtidigt, og det er nu – og over de kommende måneder – at vi kan påvirke indholdet. Vi ønsker ikke at blive efterladt tilbage på perronen uden indflydelse.

Vi må se, hvad diskussionen om hjemmelsspørgsmålet fører til, og om de nationale parlamenter eventuelt giver et gult kort eller et orange kort. Men vi må jo også arbejde med det scenarie, at direktivet faktisk bliver vedtaget. Derfor er det så vigtigt, at vi får justeret de bestemmelser, der bekymrer os, så de er helt klare og tydelige.

Morten Messerschmidt påpegede, at hjemmelsspørgsmålet ikke kun afhang af, hvorvidt direktivet fik betydning i Danmark; det måtte være horisontalt forstået på den måde, at det ikke i sig selv er et argument for, at der er hjemmel, hvis direktivet er udformet på en sådan måde, at det ikke gælder i Danmark. Hvis direktivet får indflydelse i et hvilket som helst land, giver det relevans til en diskussion om hjemmelsgrundlaget.

Han henviste til to domme, som udgjorde hver sin yderlighed i fortolkningen af artikel 153 (tidl. art. 137 EF), stk. 5 i traktaten. Den ene var Impact-dommen fra 2006, hvoraf det fremgik, at artikel 153, stk. 5 kun forbød en direkte regulering af mindstelønnen. Selv om det ikke ville være relevant for Danmark i forbindelse med Kommissionens forslag, kunne det alligevel være relevant for mere økonomisk tilbagestående lande. Kunne man ikke ud fra Impact-dommen fastslå, at man havde bevæget sig ud over hjemmelsgrundlaget? Ganske vist var sagen anlagt i 2006 efter Nicetraktaten, men bestemmelsen var uforandret i Lissabontraktaten.

Afgørelsen af C-307/05 var det andet yderpunkt: I præmis 40 havde man vurderet, at artikel 153, stk. 5 – på fællesskabsrettens nuværende udviklingsstrin – ikke kunne udstrækkes til alle spørgsmål vedrørende løn, hvilket betød, at der var begrænsninger, men at de ikke var nærmere defineret.

Han fandt det bekymrende, at man i afgørelsen fra 2005 talte om det nuværende udviklingstrin; det var en gængs term i domstolsafgørelser og i den lå, at man havde at gøre med en dynamisk mekanisme – noget nuværende og noget fremtidigt. I relation til C-307/5 ville han derfor høre ministeren, hvordan han mente, at man kunne indramme problematikken, når EU-Domstolen allerede 15 år tidligere havde givet eksplicit udtryk for, at det var et dynamisk udviklingsområde.

Beskæftigelsesministeren medgav, at dynamiske fortolkninger som den i C-370/05-sagens præmis 40 var grund til at være opmærksom – ikke blot på lønspørgsmål, men på alle spørgsmål, hvor Domstolen havde anlagt lignende fortolkninger. Fra begyndelsen havde en væsentlig del af regeringens bekymring været, at man bevægede sig ind på et felt, man efter manges opfattelse ikke kunne bevæge sig ind på. Derfor var regeringen meget optaget af at få udboret hjemmelsgrundlaget.

Uden at referere direkte fra dialogen med Rådets Juridiske Tjeneste kunne han meddele, at det heller ikke stod dem helt klart. Indtil videre måtte man dog afvente deres konkrete refleksioner i den udtalelse, som EU-formandskabet havde bedt om. Regeringen ville undersøge meget nøje, om der overhovedet var hjemmel til at gøre, som Kommissionen foreslog.

Han understregede, at Kommissionen og EU-Domstolen selv havde tilkendegivet, at EU ikke havde hjemmel til at pålægge medlemsstaterne at indføre bestemte lønninger, hvilket heller ikke var Kommissionens hensigt. Dog kunne man risikere, at andre elementer ville gribe ind i den danske model, og det skulle man for alt i verden undgå, at formuleringerne i en eventuelt direktivtekst ikke kunne føre til en glidebane, såfremt der var flertal for forslaget.

NOT Han tilbød Morten Messerschmidt at oversende udvalget et skriftligt svar på spørgsmålene angående Impact-dommen.

Morten Messerschmidt så frem til det skriftlige svar på spørgsmålene, men udtrykte bekymring ved, om der kunne gå for lang tid. Hvis subsidiaritetsprincippet skulle gøres gældende, var der en frist på 8 uger efter den sidste sprogversion af forslaget, og inden for den tidsramme skulle man også vente på Rådet og forsøge at koordinere med de øvrige lande.

Formanden indskød, at fristen var 20. januar 2021.

Morten Messerschmidt fremhævede betragtning 21 fra Kommissionens forslag, hvoraf det fremgik, at en rettesnor for mindstelønnen kunne være 60 pct. af bruttomedianlønnen og 50 pct. af den gennemsnitlige bruttoløn. Var ministeren enig i, at Kommissionen havde tiltænkt dette som en direkte påvirkning af den nationale løndannelse? Givetvis ville det ikke få nogen praktisk betydning i Danmark på grund af gode overenskomster og et generelt højt niveau, men i andre lande kunne det få direkte betydning. Var ministeren enig i, at forslagets betragtninger blev benyttet af Domstolen til fortolkningen af direktivet, selv om de ikke var artikler?

Beskæftigelsesministeren forklarede, at vurderingen om nærhedsprincippet var overholdt i høj grad lå mellem Beskæftigelsesministeriet og Justitsministeriet. Når man gik så langt som til at sige, at man var delvist uenig i, at nærhedsprincippet var iagttaget, gav det anledning for Folketinget til at bringe en udtalelse om, hvorvidt man ville trække et gult kort, og hvad det ville give anledning til blandt de øvrige medlemsstater.

I den svenske Riksdag havde man en lignende debat, hvor man konkluderede, at det var tvivlsomt, hvorvidt nærhedsprincippet var iagttaget. I Central- og Østeuropa havde man de samme diskussioner. Folketinget måtte drage nytte af de fælleseuropæiske konstellationer som f.eks. COSAC til at indgå i debatter. Det var ikke hver dag, at en regering foretog en vurdering som denne, der meldte, at nærhedsprincippet hverken helt eller delvist var overholdt. Det gav derfor anledning til refleksion, uanset om det bragte forhandlingerne et andet sted hen, eller om de ville fortsætte i samme spor.

Danmark var på sin vis blevet imødekommet i direktivets grundtekst, fordi den danske model så vidt muligt var undtaget for direkte påvirkning, men med hensyn til lande med lovbestemte mindstelønninger havde der under de indledende drøftelser været stor skepsis over for de kriterier, der skulle anvendes ved sikring af passende mindstelønninger i artikel 5-8. Desuden havde enkelte medlemsstater givet til kende, at Kommissionen var gået for langt, i og med der ikke var hjemmel i traktaten til at fastsætte lønniveauet. Regeringen havde ikke stillet spørgsmål til disse artikler, da det ikke gjaldt for lande, hvor lønnen bliver fastsat gennem kollektive forhandlinger; man havde i højere grad koncentreret sig om de bestemmelser, Danmark kunne blive omfattet af. Umiddelbart var der ingen indikationer på, at bestemmelserne ville få afsmittende effekt i Danmark. I præambelen havde man anerkendt, at velfungerende kollektive forhandlinger var med til at sikre passende lønninger, og at lande med høje mindstelønninger havde en overenskomstdækningsgrad på over 70 pct.

Men som han før havde nævnt, lå djævelen i detaljen. Regeringen skulle medvirke til at sikre, at ingen bestemmelser i direktivet gav hverken direkte eller indirekte individuelle rettigheder, sådan at EU-Domstolen ville få mulighed for at fortolke og overføre definitioner af f.eks. passende mindsteløn.

Victoria Velasquez fremhævede i notatet fra juraprofessor Jens Kristiansen, at en naturlig konsekvens af Kommissionens syn på hjemmelsgrundlaget var, at EU efter at have fået kompetence på området ville have mulighed for at vedtage ændringer i direktivet med et kvalificeret flertal i Rådet og et almindeligt flertal i Europa-Parlamentet – f.eks. ved at indføre en ret for enhver lønmodtager til en lovbestemt mindsteløn på et passende niveau, hvilket kunne betyde yderligere indgriben i den danske model. Tidligere var det blevet bragt op, at socialdemokrater i andre EU-lande var interesserede i at udvide direktivet på længere sigt.

Hun bad ministeren bekræfte, at Kommissionen hverken havde hjemmel i artikel 153 eller andre artikler i traktaten til at fremsætte sit lovforslag. Såfremt regeringen vurderede, at direktivet ikke havde lovhjemmel, ville man da tage initiativ til et annullationssøgsmål ved Domstolen med henblik på at få afgjort, om der var lovhjemmel, og hvorvidt det var lovligt?

Beskæftigelsesministeren understregede, at man havde bedt Rådets Juridiske Tjeneste om at udbore spørgsmålet om lovhjemmel, og i så fald på hvilket grundlag den hviler. Regeringen vurderede, at hjemmelen i bedste fald var meget begrænset.

Det var en mulighed at gå efter et annullationssøgsmål, men det var vigtigt, at man reflekterede over det i Folketinget. Forhåbentlig kunne man opnå en bred enighed om, hvordan man gik til det. Hvis Rådets Juridiske Tjenestes udmelding var, at der var en snæver hjemmel til Kommissionens forslag, gik forhandlingerne videre, uanset om man på egen hånd i Danmark konkluderede, at man

ikke var enig og derfor gik efter et annullationssøgsmål. Såfremt direktivet blev vedtaget, ville sandsynligheden for at vinde søgsmålet være begrænset, og i mellemtiden ville man fra dansk side have trådt tilbage fra at deltage aktiv i forhandlingerne og dermed påvirke direktivet så vidt muligt i en retning, hvor det ville gøre mindst mulig skade på den danske arbejdsmarkedsmodel.

I alt dette lå nogle beslutninger, som regeringen endnu ikke havde truffet. Derfor havde man valgt først og fremmest at få Rådets Juridiske Tjenestes vurdering af hjemmelsgrundlaget. På baggrund af deres udmelding ville man så lægge sig fast på en videre strategi.

Morten Messerschmidt advarede ministeren mod at fokusere for meget på Danmark. Direktivet var affattet således, at det ikke påvirkede lande med velfungerende aftalebaserede arbejdsmarkeder, og hvis det lykkedes at få de pågældende lande til at melde hus forbi, var der større chance for at få det igennem. 5 eller 10 år senere vil der så komme nye afgørelser, da man hele tiden bevægede udviklingstrinnet, og i sidste ende vil et land som Danmark alligevel blive påvirket. Det havde vist sig at være tilfældet ved flere tidligere direktiver. Hvis regeringen ville standse dette direktiv, skulle man altså ikke kun tage udgangspunkt i status quo i Danmark år 2020; man var nødt til at tage udgangspunkt i alle lande, selv dem, der så frem til direktivets indvirkning. Fra denne standpunkt kunne man afgive sin udmelding om, at direktivet stred imod den nyeste retspraksis' forståelse af traktaten.

Han bad ministeren uddybe, hvordan man forestillede sig at kunne inddæmme EU-Domstolen, der trodsede enhver grænse fastsat af politikere. Eksisterede der en passus om, at en senere Domstols-praksis ikke har juridisk gyldighed i Danmark? Gang på gang kom man på bagkant af EU-Domstolen; det var paradoksalt, at man skulle acceptere, at andre mente, der var hjemmel, når man ikke selv gjorde det, al den stund at EU's kompetence kun var gyldig, på grund af at man i grundloven havde overdraget beføjelsen til EU. Hvis man i Danmark ikke mente at have overdraget beføjelsen på et specifikt område, kunne den da ikke være overdraget. Hvis man ikke mente, at der var hjemmel, kunne der ikke være hjemmel. Dog var han sikker på, at der ville komme nye afgørelser à la Metock-dommen, Laval-dommer og miljøstraffedommen, hvor det viste sig, at man havde overdraget beføjelser, selv om skiftende regeringer mente det modsatte.

Eva Kjer Hansen bad med henvisning til de nye udtryk "begrænset hjemmel" og "snæver hjemmel" ministeren komme med en uddybelse af definitionerne. Var der andre eksempler, hvor man havde vedtaget noget på baggrund af en lille smule hjemmel? Kunne det bruge til på et senere tidspunkt at udvide initiativer på området?

Ulla Tørnæs efterspurgte en uddybning af, hvad man havde bedt Rådets Juridiske Tjeneste om at forholde sig til. Var det direktivet helt overordnet eller kun med henblik på Danmarks situation? Hvornår forventede regeringen at få en tilbagemelding? Fristen for afgivelse af det gule kort var 20. januar 2021. Fagbevægelsens Hovedorganisation havde peget på, at man i stedet kunne gribe fat i udbudsdirektivet for at undgå løndumping på tværs af Europas grænser. Hvad var ministerens holdning til det?

Hvor lå smertegrænsen i regeringens optik, når det handlede om, at den danske model skulle tage mindst mulig skade?

Jan E. Jørgensen påpegede, at man gjorde klogt ved at have en plan B, såfremt man fandt, at der var hjemmelsgrundlag, fordi så skulle man arbejde aktivt for at få direktivet formuleret, så det gjorde mindst mulig skade på den danske model. Den for Fagbevægelsens Hovedorganisations mest bekymringsvækkende artikel, var den, der lød på, at regeringen skulle tage initiativer til at få flere til at melde sig ind i fagforeninger, hvis overenskomstdækningsgraden faldt til under 70 pct. Artiklen var tiltænkt som et forsøg på at imødekomme lande som Danmark og Sverige, men det havde vist sig ikke at være tilfældet, særligt ikke fra Fagbevægelsens Hovedorganisations synspunkt. Holdningen var, at man fra politisk hold skulle blande sig udenom i sådanne spørgsmål, men burde det ikke gøre det nemt at få bestemmelsen fjernet fra direktivet? Hvad var ministerens holdning til det?

Beskæftigelsesministeren bedyrede, at en væsentlig del af regeringens skepsis bundede i nøjagtig de betænkeligheder, som Morten Messerschmidt havde rejst omkring EU-Domstolens praksis. Parallelt med at få udboret hjemmelsgrundlaget og sondere de øvrige medlemslandes position overvejede man, hvordan man kunne indhegne direktivet ved at ændre på formuleringer.

EU-Domstolen skal holde sig inden for de traktatens begrænsninger. Regeringens jurister havde vurderet, at Domstolen ikke kunne sætte sig ud over den begrænsning, den selv havde fastslået, selv om den begrundede det med, at der forelå et direktiv om mindsteløn. Chartret for grundlæggende rettigheder kan ikke udvide traktaten, og Domstolen kunne ikke sige, at det var i modstrid med chartret, at enkelte lande var undtaget fra lovbestemt mindsteløn.

Af grund- og nærhedsnotatet fremgik det, regeringen ville være imod bestemmelser, der på sigt kunne give individuelle rettigheder for arbejdstagere. Man ville derfor arbejde særligt for, at det blev gjort helt klart, at artikel 11 om håndhævelse ikke kunne give grundlag for, at en arbejdstager, der ikke er omfattet af kollektiv overenskomst og derfor påstår ikke at have ret til en passende aflønning, kunne udlede en ret til en overenskomstmæssig løn. Dette ville man gøre for at undgå eventuelle konsekvenser af Domstolens praksis. Her henviste han til arbejdstidsdirektivet 2003/88.

Til Ulla Tørnæs forklarede ministeren, at regeringens forespørgsel hos Rådets Juridiske Tjeneste om hjemmelsgrundlaget for at fremsætte forslaget havde været med et bredt sigte og altså ikke kun med den danske situation for øje. Indtil videre havde man travlt med Brexit, men man havde forpligtet sig til at vende tilbage inden for en måned.

Med hensyn til udbudsdirektivet fremgik det af artikel 9 i direktivforslaget, at

”medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger for at sikre, at økonomiske aktører ved udførelsen af offentlige udbud eller koncessionskontrakter udbetaler de lønninger, der er fastsat ved kollektive overenskomster for den pågældende sektor og det pågældende geografiske område, og de lovbestemte mindstelønninger, hvor sådanne findes.”

Udbudsdirektiverne indeholdt aktuelt ikke krav om brug af arbejdsklausuler i offentlige udbud, altså krav om at sikre løn- og arbejdsvilkår efter de kollektive overenskomster inden for de pågældende faglige område. Med udbudsdirektiverne var det derfor en mulighed – men ikke en pligt – at fastsætte krav om mindsteløn i henhold til lov eller overenskomst.

Til Eva Kjer Hansen sagde ministeren, at man talte om "begrænset hjemmel", idet der ikke var tale om direkte regulering af lønningerne, som var traktatstridigt, men om at fastsætte rammer for løndannelsen, hvilket traktaten ikke satte begrænsninger for.

Eva Kjer Hansen spurgte, hvor man så kunne finde den begrænsede hjemmel.

Beskæftigelsesministeren svarede, at det var, hvad man forsøgte at få udboret. Man stillede sig tvivlende over for, hvor stærkt hjemmelsgrundlaget var til at foreslå direktivet. Da det tog afsæt i en formulering om arbejdsvilkår frem for lønninger, måtte det betegnes som et spinkelt grundlag.

Eva Kjer Hansen spurgte, om man ikke var ved at bevæge sig ud ad et spor, hvor man gav belæg for at lave initiativer i stedet for at tage en diskussion om traktatens bestemmelser?

Morten Messerschmidt opfordrede ministeren og udvalget om ikke at indgå i en generel debat om, hvorfor EU's grundlæggende konstruktion var fejlbehæftet. Der var ikke noget nyt i, at man var usikker på hjemmelsgrundlag i forbindelse med direktiver; man kunne finde masser af eksempler på sager, hvor EU-Domstolen har skullet fortolke traktaten.

Han ønskede i højere grad at diskutere det operationelle aspekt. EU-Domstolens teleologiske fortolkningsstil kom ikke fra chartret for grundlæggende rettigheder; den gik helt tilbage til før, Danmark blev medlem. Chartret fik formelt først traktatstatus med Lissabontraktaten, og mange domme, som muliggjorde en udvidende fortolkning, gik forud for dette.

Hvis direktivet ikke ændrede sig fra, hvordan det forelå, var der ingen grund til bekymring. Danmark ville da faktisk bare få bedre konkurrenceforhold. Men det var hundrede procent sikkert, at direktivet ikke blev, som det var i dag, for EU-Domstolen stod for at fortolke det. Han gentog derfor sit spørgsmål om, hvordan man kunne håbe på at inddæmme Domstolen?

Beskæftigelsesministeren svarede, at det centrale i forbindelse med at inddæmme Domstolen var, at direktivet udtrykkeligt, ufravigeligt og entydigt ikke gav individuelle rettigheder, så der ikke var mulighed for at fortolke.

Til Eva Kjer Hansen sagde ministeren, at han var villig til at overveje, hvorvidt det var hensigtsmæssigt at anvende udtrykket "begrænset hjemmel". Regeringen var skeptisk over for, om der overhovedet var hjemmel, fordi der ikke var noget til hinder for, at Kommissionen kan fremsætte direktiver, som fastsætter rammene for arbejdsvilkår. Kommissionens argument lød da på, at det mest nærliggende område inden for arbejdsvilkår er at give alle EU-borgere ret til en fair løn. De var selv af den opfattelse, at de fastsatte det uden at definere videre, hvordan lønnen skal tilvejebringes, og hvad lønsatsen skal være. Efter regeringens mening var det lige kreativt nok, da lønsatserne så kunne påvirkes indirekte. Derfor havde man bedt Rådets Juridiske Tjeneste om hjælp til afklaringen.

Eva Kjer Hansen kvitterede for ministerens anerkendelse af, at man ikke kan være lidt gravid eller halvt gravid.

Mødet sluttede kl. 17.17.